
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 150 (3150)

СЕРЕДА 13 серпня 2003 року

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ВЕВДЮКА (Укрінформ).

На території національного заповідника Херсонес відбувся Міжнародний фестиваль історичних громад «Лицарський замок». У ньому взяли участь більш як 300 членів історичних клубів з України, Росії, Молдови та Білорусі. Протягом двох днів на території Херсонеса відтворювано картини з життя й побуту слов'ян, європейських і античних народів.

До сьомого прісного поту...

Понад 1600 українських військовиків віднині беруть участь у стабілізаційних силах ООН з підтримання миру в Іраку.

Саме так — «до прісного поту» — охарактеризував службу в контингенті прапорщик Олександр Баладир. Він прибув до Кувейту ще в березні у складі 19-го окремого батальйону радіохімічного та бактеріологічного захисту. Зараз хімбат увійшов до 5-ї окремої механізованої бригади і вирушив з Кувейту до Іраку. Температура в тіні — 50 градусів, на сонці — до 60, на броні БТРів можна смажити яєчню — і зовсім не можна сидіти. У цій спеці зійшло з наших хлопців уже не сім, а, мабуть, сто сім потів. І Сашко каже, що піт цей став зовсім не солоний, а прісний. Пустеля висмоктує з людини все. Та й сама пустеля тут зовсім не поетична. Вона плоска і нескінченна — спресований пісок та пилюка.

(Закінчення на 6-й стор.).

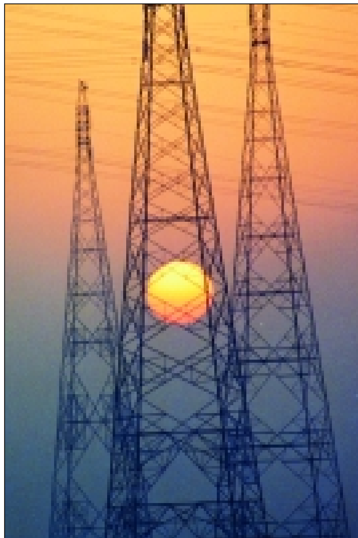

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

АКТУАЛЬНО

ПДВ не зменшується. Поки що

Президент України Леонід Кучма скористався правом вето щодо закону про зменшення ставки податку на додану вартість до 17 відсотків і скасування низки пільг з цього податку, а також стосовно законів про основи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності та адміністративну відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю, що розширює відповідні повноваження Служби безпеки.

* * *

Глава держави повернув до Верховної Ради зі своїми пропозиціями закон про порядок обрання на посаду і звільнення з посади професіонального судді Верховною Радою України і прийняті депутатами зміни до Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність» й закон «Про телекомунікації».

Задля створення і виробництва

Сьогодні заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко відвідає Харківське авіабудівне виробниче об'єднання.

Плановано, що під час зустрічі з генеральним директором об'єднання Павлом Науменком та працівниками цього підприємства обговорюватимуться питання проектування, створення і серійного виробництва зразків літаків Ан-70 та Ан-140.

У наших інтересах — розширити контакти

Завершився офіційний візит до Індії Міністра закордонних справ України Анатолія Зленка. Під час зустрічі з віце-прем'єром Індії Лалом Кришною Адвані міністр виклав пропозиції про розширення двостороннього торгово-економічного і науково-технічного співробітництва. Лал Кришна Адвані, у свою чергу, наголосив на зацікавленості Нью-Делі у нарощуванні обсягів двосторонньої торгівлі і збільшенні економічних контактів з Україною. Особливу увагу було приділено співробітництву України та Індії у протидії новим викликам і загрозам безпеці у світі. Сторони обговорили можливість створення двосторонньої робочої групи у цій сфері.

Анатолій Зленко також узяв участь в українсько-індійському бізнес-форумі, у рамках якого відбулася презентація економічного і науково-технічного потенціалу сучасної України. Серед найперспективніших напрямів представники бізнесових кіл Індії виокремили літакобудування, сферу високих технологій, освоєння космічного простору, фармацевтичну й хімічну промисловість, металургію, енергетику, а також туризм.

Дорожче, але й зручніше

На десять американських доларів дорожче стало в'їхати громадянам України до Туреччини: віднедавна турецька віза коштує 20 доларів. У посольстві Туреччини «ГУ», однак, пояснили, що нововведення має більше переваг, аніж збитків. Адже якщо раніше за десять доларів видавалася одноразова віза тривалістю один місяць, то тепер — багаторазова, а термін її дії вдвічі більший. Що особливо зручно для представників вітчизняного човникового бізнесу.

Візи з новими, так би мовити, параметрами отримують відтепер для в'їзду в Туреччину не лише українці, а й громадяни інших держав, які належать до «спрощено-візової» категорії. До речі, для турецького громадянина тримісячна українська туристична віза коштує 40 доларів США, і ще майже 20 він віддає за страховку.

ТРАНСПОРТ

Високий темп — великі обсяги

У Миколаївському морському торговельному порту здано в експлуатацію механізовану станцію розвантаження вагонів, що дає портовикам додаткові можливості для безперебійного розвантаження зернових. Перше імпортне зерно вже надійшло до порту — 25 тисяч тонн продовольчої пшениці третього класу доставлено з Гамбурга. Розвантаження відбувається прямим методом: з трюмів у залізничні вагони. У такий спосіб можна відвантажувати до чотирьох з половиною тисяч тонн на добу.

Якщо ці темпи не буде знижено, можна сподіватися, що постачальник і далі завозитиме зерно саме через морпорт. Тоді можливе прибуття до Миколаєва ще п'яти таких суден, а загальний обсяг зерна становитиме 150 тисяч тонн, тобто 10% передбачуваного імпорту збіжжя у країну. Завдяки запровадженню нового обладнання інтенсивність вантажної переробки зернових збільшиться вдвічі, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

У НОМЕР

Мистецтву місце є завжди

Підбито підсумки Всеукраїнського конкурсу кращих будинків і проектів житлово-цивільного та промислового призначення. Із шести збудованих і прийнятих в експлуатацію торік на Рівненщині об'єктів, які були представлені на конкурс у Держбуд України, першими у державі визнано квартал житлових будинків національного університету «Острозька академія» в Острозі та міні-готель на 16 місць у селі Омеляна Рівненського району. Друге місце зайняли будівельники відрізку автодороги Київ—Чоп на території Рівненської області, третє — філіалу банку «Аваль» у Рівному.

Крім того, дипломами Держбуду України відзначено проектувальників торгового павільйону в комплексі з автобусною зупинкою по вулиці Київській та салону-перукарні «Ультра» в обласному центрі, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

Скаутська кухня

У Перевальському районі, що на Луганщині, відбувся перший польовий збір скаутів і гайдів, на який приїхали майже 50 дітей з Луганської, Донецької, Запорізької та Одеської областей. Десять днів були насичені для дітлашні не тільки відпочинком, а й пізнавальними, цікавими справами.

Вони, приміром, вивчали краєзнавство, історію і географію, навчалися семафорної абетки, орієнтування на місцевості. Цікавими виявилися конкурси скаутських страв серед хлопчиків і конкурс стройової підготовки загонів. Під час польового збору хлопчаки опанували будову парашута, навчилися плавати на байдарках, їздити верхи, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Відпочинок у лікарні

29 дітей з 250 відпочиваючих із Архангельська в пансіонаті «Лукомор'є» Бахчисарайського району госпіталізовано з діагнозом шлункова інфекція. Спеціальна комісія з представників Міністерства охорони здоров'я, інфекціоністів і МНС виявила тут разючу антисанітарію, неякісну їжу, намагання приховати епідемію, яка почалася ще тиждень тому, відсутність дозвільних документів на роботу і те, що в штатному розкладі оздоровниці немає посади... медичного працівника(!).

Створено районний штаб для локалізації надзвичайного випадку масового захворювання. На всьому півострові посилено пошуки «тіньових» оздоровниць. З'ясувалося, що лише в Ялті зі 123 перевірених приватних пансіонатів тільки 7 офіційно зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

ВРОЖАЙ-2003

Виручає завзятість

Безперервні дощі, які останній тиждень замість «татарина» гостюють на Сумщині, хоч дещо і загальмували жнива в області, проте не вибили хліборобів з колії. Звиклі до примх і сюрпризів погоди і пам'ятаючи дідівську заповідь про хліб у коморі, вони протиставляють негоді чітку організацію робіт на косовиці хліба, високу самовіддачу та хліборобську завзятість.

Загалом хлібороби Сумщини замахнулися цього несприятливого року на 900 тисяч — 1 мільйон тонн зерна. І якщо погода з бузовірською витонченістю надалі не знущатиметься з них, то цей рубіж, зрозуміло, з урахуванням намолоту кукурудзи, не такий уже й фантастичний. Це прагнення селяни підтверджують реальними здобутками. Так, станом на 11 серпня в області уже намолочено майже 400 тисяч тонн зерна, третина з якого — пшениця. Її середня врожайність по області становить 18,1 центнера з гектара.

(Закінчення на 2-й стор.).

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Збитки, завдані зловживаннями під час жнив на Івано-Франківщині, досягли одного мільйона гривень

ВРОЖАЙ-2003

Виручає завзятість

(Початок на 1-й стор.).

Найбільший внесок в обласний «коровай» зробили трудівники агрофірми «Сейм» з Конотопського району на чолі з Віктором Галою, де середня врожайність ранніх зернових перевищує 37 центнерів з гектара та ТОВ «Шевченківське» Сумського району (голова Борис Ткаченко), які в середньому з кожного гектара намолочують по 32 центнери збіжжя. Принагідно зазначити, що разом з лідерами обжинки вже справили понад третина господарств області.

Уся вивільнена техніка без жодної затримки передислокується на поля сусідів, де жнива ще у розпалі. Отже, битву за врожай сьогодні на полях Сумщини продовжують мало не півтори тисячі степових кораблів. На жаль, 300 їх бойових «побратимів» через старість та неміч (до 90 відсотків комбайнів борознять загінки по 10 — 12 років і більше. — **Авт.**) щодня потрапляють на «реанімацію» в ремонтні майстерні. І все-таки, попри всі природні й технічні катаклізми, сумські аграрники планують повністю доладувати ранні зернові не пізніш як 18 серпня.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Буде собі, буде й на продаж

Жнива на Тернопільщині наближаються до кінця. Вже очевидно, що урожай буде відсотків на 20 нижчий, ніж торік, але цілком пристойний, якщо брати до уваги цьогорічні «фокуси» природи. Належить зібрати 720 тисяч тонн зернових. Щодо пшениці, то її вже намолочено понад 200 тисяч тонн за середньої врожайності 22 центнери з гектара.

Найвища врожайність у Підволочиському і Гусятинському районах. А в господарствах «Нива» та «Україна» збирають по 50 і більше центнерів пшениці з гектара. За словами директора ТОВ «Україна» Олега Крижовачука, селяни отримають на пай по 7 центнерів хліба.

А ось регіональне завдання із забезпечення хліба обсягом 153 тисячі тонн поки що виконано лише на третину. Селяни, навчені гірким торішнім досвідом, не поспішають продавати хліб, вичікуючи вигідних цін. А що Тернопільщина зможе не тільки себе забезпечити хлібом і насінням, а й дещо продати, вже очевидно.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

УПОВНОВАЖЕНИЙ ЗАЯВИТИ

Свідок загинув, і кінці у воду?

Інститут масової інформації передав представнику Уповноваженого Верховної Ради з прав людини Ніни Карпачової копії матеріалів, отриманих від імені Ігоря Гончарова. Про це «ГУ» повідомили в прес-службі Уповноваженого. Нагадаємо, що Ігор Гончаров, якого звинувачують в організації «банди перевертнів», помер 1 серпня цього року.

ІМІ просить Уповноваженого перевірити, чи застосовували до підслідного тортури в слідчому ізоляторі. Той аргумент, що І. Гончаров був, можливо, важливим свідком викрадення і вбивства журналіста Георгія Гонгадзе, робить ретельну перевірку обставин його загибелі необхідною, наголошує ІМІ.

У передсмертному листі Гончарова йшлося про перебіг слідства у справі міліціонерів-«перевертнів» та про погрози з боку правоохоронців вбити його, «представивши смерть як наслідок самогубства чи як смерть від хвороби». Ці погрози, за припущенням Гончарова, пов'язані з його наміром «розповісти про низку злочинів, ініційованих та здійснених правоохоронцями». А також у зв'язку з наміром викрити осіб, що організували вбивство Гонгадзе.

А тим часом заступник Генпрокурора Олександр Медведько заявив, що з написаних покійним Ігорем Гончаровим листів Генеральна прокуратура України практично не отримала нової інформації у справі про вбивство журналіста Георгія Гонгадзе.

Він підкреслив, що за фактом смерті Гончарова кримінальна справа не порушувалася і обставини його смерті перевіряються в рамках справи так званої банди перевертнів. За словами заступника Генпрокурора, 22 серпня спеціальна комісія на підставі ряду експертиз дасть висновок про причини смерті підсудного.

О. Медведько запевнив, що «справу перевертнів» практично завершено і найближчим часом буде направлено до суду. В свою чергу, адвокат Гончарова, котрий представляв його інтереси під час досудового слідства, В'ячеслав Смородинов в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» заявив, що ця кримінальна справа далека від свого завершення.

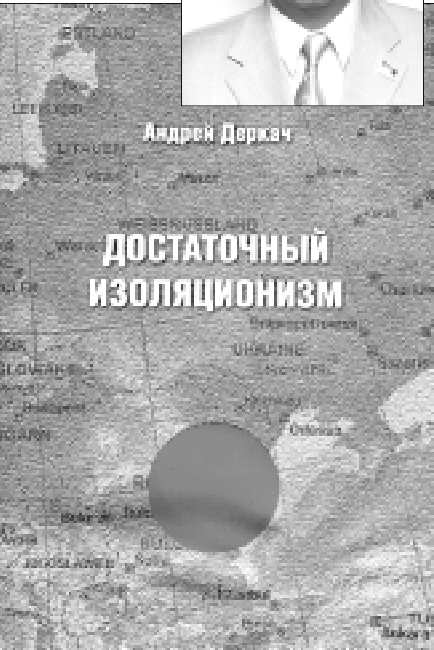
Вл. інформ.

НОВЕ ВИДАННЯ

Геополітику без містики

представляє у своїй книжці «Достатній ізоляціонізм» народний депутат, голова політвиконкому партії «Трудова Україна» Андрій Деркач. XXI століття бурхливим початком, схоже, відкрило нову сторінку планетарних змін на всіх рівнях. Україні треба буде шукати своє місце у новому порядку, що встановлюється. Куди, як, із ким іти? Власне ці запитання ще не сходили з порядку денного історії багатьох країн. Для України, що відроджується, вони й поготів актуальні. Андрій Деркач, либонь, вирішив для себе цю проблему і от тепер приміряє її до загальнодержавних масштабів.

Можна передбачити чимало суперечок навколо «Достатнього ізоляціонізма». Від беззастережного схвалення до кардинального заперечення.

Проте безсумнівно: точка зору А. Деркача підкріплена серйозними дослідженнями, досвідом, аналізом численних робіт зарубіжних і вітчизняних авторів.

Усе це робить книжку помітним явищем у політичному житті країни.

Спочатку подружилися родинами

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Спочатку заприятелювали між собою два війти — польський Кшиштоф Вальчак з містечка Гізалка та Леонід Удовик із села Старосілля Городищенського району. І хоч згодом український сільський голова передав «булаву» односельчанці Олені Зінченко, дружба не лише не перервалася, а навіть розширила свої межі.

Торік делегація з Гізалки побувала у Городищан. Гості ознайомилися з діяльністю органів місцевого самоуправління, відвідали школи, сільські амбулаторії, будинки культури. Зацікавили польських війтів традиційні у Городищенському районі проведення розмаїтих свят вулиць і села, вшанування кращих родин і господарів. Підсумком кількаденного спілкування стало підписання угоди про співпрацю у царині культури, освіти, медицини.

Цього літа на запрошення польських побратимів у Гізалці побувала «команда» Городищенського району —11 осіб. Поїздка збіглася у часі з проведенням у містечку Днів Європи. Українці були на святі не лише глядачами, а й активними учасниками. Співочий дует Галини Дзюби та Леоніда Кисленка, до прикладу, виступив у великому концерті. Та найбільш запам'яталися городищанам, зокрема головному лікареві райлікарні, депутатові обласної ради Василю Кравченку, відвідини закладів охорони здоров'я.

— Ми побували у лікарні на 190 ліжок, — поділився враженнями Василь Миколайович. — Технічне оснащення відділень там набагато краще, ніж у нас. Усі найсучасніші медичні прилади придбані в кредит. Зарплата лікаря — 1400—1500 злотих, тобто за діючим курсом валют близько 500 доларів. У країні вже п'ять років як діє страхова медицина. Із заробітної плати працюючих відраховується певна сума на лікарняні каси, з яких і забезпечуються комплексні профілактика і лікування. Обслуговування пенсіонерів та безробітних здійснюється за рахунок соціальних та пенсійних фондів. До слова, у Польщі у сільській місцевості вже забули, що це за професія — фельдшер. Там у найменших медичних закладах працюють лікарі.

Задоволена відвідинами і спілкуванням з польськими колегами й голова Городищенської районної ради, ініціативна й енергійна Тетяна Горідько.

— Наші контакти розвиватимуться й далі, — сказала вона. — Ми обмінюватимемося бізнесовими, культурно-освітніми, спортивними програмами. Крім того, хочемо запозичити у наших друзів напрацювання у сфері місцевого самоврядування. Польща вже пройшла територіально-адміністративну та інші реформи. І ми вчитимемося на її позитивних прикладах. Та, головне, вважаю, нам потрібно перейняти у наших сусідів патріотизм, почуття національної свідомості і гідності. Тоді і в нас усе вийде.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

В Одеському кафедральному соборі Успіння Пресвятої Богородиці, де поховано колишнього градоначальника Одеси графа Олександра Ланжерона, встановлено меморіальну дошку і портрет відомого одесита.

Судове слухання стосовно ЄЕСУ розпочалося

Учора в Шевченківському місцевому суді Києва відбулося слухання кримінальної справи проти колишнього генерального директора корпорації «Єдині енергетичні системи України» Геннадія Тимошенка та головного бухгалтера ЄЕСУ Антоніни Болюри.

На початку судового засідання адвокати підсудних подали суду клопотання про негайне закриття кримінальної справи проти їх підзахисних та звільнення останніх з-під варти. Свою вимогу адвокати пояснили тим, що 13 травня 2003 року Апеляційний суд Київської області закрив усі кримінальні справи, порушені проти екс-керівників ЄЕСУ, та ухвалив рішення про негайне їх звільнення з-під варти.

Крім того, захисники мотивували своє прохання ще й тим, що рішення Апеляційного суду може бути оскаржене «тільки в судовому порядку».

Водночас сторона обвинувачення, відповідаючи на запитання в суді, чи згодна вона з аргументами, викладеними у клопотанні адвокатів, заявила категоричне заперечення і висловила переконання, що перешкод для розгляду кримінальної справи немає.

Рішення щодо цього клопотання буде оголошено судом сьогодні, **передає УНІАН.**

Виходьте, коли побачите палац

Туристи знають Золочів як один із об'єктів туристичного маршруту «Золота Підкова», де розташована пам'ятка історії й архітектури—старовинний замок. Нині тут працюють на великій толоці студенти різних вузів України. Реставраційні роботи триватимуть ще довго. А поки що у древньому Золочеві здали «під ключ» інший об'єкт, який також нагадує палац. Відновлений вокзал — це подарунок львівських залізничників до Дня незалежності України. Така споруда зробила б честь будь-якому європейському місту. Тут створено найкращі умови і для пасажирів, і для обслуговуючого персоналу. Невпізнанно змінилася і навколишня територія — сусідство із вокзалом-красенем зобов'язує приватні структури також облагороджувати своє місце праці.

Фото Ігоря ПАРАЩАКА.

ГРОШІ

Відсоткова мобілізація

Учора Міністерство фінансів здійснило спробу продати на первинному аукціоні короткострокові (на 182 дні) та середньострокові (на 357 днів) державні облігації —КДО і СДО. А вже на сьогодні Національний банк запланував видати 150 мільйонів гривень кредитів під вісім відсотків річних для рефінансування комерційних банків.

Привабливі умови кредитування (Мінфін розміщує КДО без обмежень за обсягами, Нацбанк рефінансує комбанки за помірнішими кредитними ставками, ніж на міжбанківському ринку, під заставу тих самих цінних паперів Мінфіну тощо) свідчать: на часі — мобілізовувати кошти на внутрішньому ринку на поточні витрати, попри те, що тепер перевиконується навіть витратна частина бюджету. Але поквапитися примусили зовнішні чинники — перенесення з серпня на жовтень засідань ради директорів Міжнародного валютного фонду і Світового банку, які мали затвердити порядок кредитування України за програмою випереджувальний Stand by і програмною системною позикою. Без дешевих зовнішніх запозичень і кредитів НБУ урядові обійтися ще важко, бо гроші (і неабиякі!) потрібні щодня — для розрахунків з імпортерами зерна, погашення відсотків кредиторам, виконання інвестиційних зобов'язань, конкурсної приватизації і т. д., і. т. п. Нічого страшного, звісно, в цьому немає. Мінфін має підтримувати ресурсами ринок запозичень, НБУ — рефінансувати комерційні банки. Згідно з державним бюджетом на поточний рік Кабінет Міністрів може позичити на внутрішньому ринку 1,78 мільярда гривень і на зовнішньому — 6,7 мільярда. Але невчасне обслуговування кредитної заборгованості тягне за собою штрафні санкції, а за ними — недовіра інвесторів до кредитної історії країни, про що краще не думати.

Цікаво, що рішення про мобілізацію коштів на внутрішньому ринку фінансових установ країни збіглося в часі з президентським вето на закон, який знижує з 20 до 17 відсотків ставку податку на додану вартість. І що не менш важливо — скасовує довгу низку пільг, передбачених цим законом. Як на мене, не випадково. Бо й рада директорів МВФ утрималася від розгляду українського питання, не ознайомившись попередньо з проектом державного бюджету країни на 2004 рік. Очевидно, що попередні начерки цього проекту, навіть у сирому вигляді, не влаштовують Леоніда Кучму. І з огляду на те, що кожен відсоток ПДВ важить не менш як один мільярд бюджетних гривень, його можна зрозуміти.

І ще. Президент України погоджується вочевидь не з усіма пільгами, які «протягли» свого часу олігархи під час внесення змін і доповнень до Закону України «Про державний бюджет на 2003 рік» і які, цілком імовірно, нині збираються пролонгувати.

Сергій ВЛАД.

Державний комітет телебачення і радіомовлення України висловлює глибокі, щирі співчуття заступнику голови комітету ПЕТРЕНКУ Віктору Михайловичу з приводу смерті найдорожчої людини — матері

ПЕТРЕНКО Наталії Петрівни.

Поділяємо біль непоправної втрати з сім'єю, рідними та близькими.

Канарець — то не канарейка

Донецький розплідник військової частини № 3037 внутрішніх військ, крім традиційних вівчарок, може похвалитися кількома досить рідкісними собаками.

Найекзотичніші — представники породи перро-де-преса-канаріо, відомої також як канарська сторожова. Від тутешніх «канарців» Кінга і Донни вже отримано перше потомство: щеняті на ймення Тинг невдовзі виповниться чотири місяці.

За словами кінолога Володимира Колганова, «канарці», не маючи солодкого голосу своїх землячок-канарейок, відзначаються миттєвою реакцією, неймовірною силою і хваткою — одне слово, ідеально придатні для ролі охоронця. Кінга і Донну вже зараз використовують для охорони громадського порядку в обласному центрі, а у мріях — створення з цією метою цілого волохатого «іноземного легіону».

На знімку: мій лагідниймй і ніжний... (рядовий кінолог Іван Громак і Кінг).

Дмитро ЛЮБЧЕНКО.

Фото автора.

Тріщина

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Степан Якович Семенов у роки Великої Вітчизняної командував відділенням лижнострілецької бригади. Потім був начальником військ зв'язку 8-ї танкової армії, штаб якої дислокувався в Житомирі. 1974 року генерал-майора Семенова призначають начальником військ зв'язку Туркестанського округу. П'ять років з перервами — Афганістан. Коли настав час виходити у відставку, повернувся до Житомира. Очолює обласну раду ветеранів. Недавно за активну громадську діяльність одержав подяку від Прем'єр-міністра України Віктора Януковича.

Але до корпункту «Голосу України» Степан Якович звернувся з іншого приводу. Нині він судиться з військовими будівельниками. Почалося все з того, що якась мудра голова надумала втиснути в невелику дірку між чотири- і п'ятиповерховими житловими будинками дев'ятиповерхівку — впритул до вже існуючих. Замовником був житлово-будівельний кооператив «Забудова», підрядником — військова частина 36827, перетворена зрештою на УНР-75 (управління начальника робіт) «Укрвійськбуду». Саме вони фігурують відповідачами в позовній заяві С. Семенова до районного суду. Ось кілька фрагментів з неї: «Наприкінці 1998 року ми помітили, що в суміжних з новобудовою стінах нашої квартири стали з'являтися тріщини. У міру ведення будівництва деформація стін, балконних дверей посилилася. На ознаки аварійного стану квартири ми звертали увагу керівництва будівельної організації, міськвиконкому, обласної і міської архітектури, на що нам відповіли, що причиною появи тріщин стали грубі порушення проектувальників, невиконання будівельних норм і правил. Житомирський міськвиконком запропонував нам виселитися в гуртожиток на час ремонту. Ми від такої пропозиції відмовилися. Квартира наша власна, і згідно зі ст.48 та 50 Закону України «Про власність» наші права приватної власності мають бути захищені». Матеріальний і моральний збиток позивач оцінив у 60 тисяч гривень.

С. Семенов зібрав теку документів, які підтверджують вину відповідачів. У найбільш сконцентрованому вигляді суть викладено в постанові про порушення кримінальної справи, яку прокурор Житомира Ігор Сумін підписав 10 лютого цього року:

«Протягом 1997—2001 років посадові особи підрядника, явно виходячи за межі наданих їм законом прав і повноважень, достовірно знаючи про те, що статтею 29 Закону України «Про планування і забудову територій» здійснення будівельних робіт без дозволу органів Державного архітектурно-будівельного контролю на їх виконання заборонено, а також те, що рішенням міжвідомчої технічної ради виконкому Житомирської міської ради від 23.10.01 року замовника та підрядника зобов'язано призупинити будівництво вказаного будинку №54 по вул. Київській через значні деформації зовнішніх стін сусідніх будинків №№52, 56, такий дозвіл в інспекції Державного архітектурно-будівельного контролю м. Житомира не отримали, продовжуючи будівництво житлового будинку №54. Протягом вказаного часу будівельні роботи тривали за безпосереднім розпорядженням посадових (службових) осіб УНР-75 та за домовленістю із головою правління ЖБК «Забудова» Єрмольчиком О. О.»

(Закінчення на 5-й стор.).

Гуляти, панове, небезпечно...

Прогулянки старовинними вулицями Львова — річ небезпечна: раз у раз щось звалюється згори на голови перехожим.

А позаяк більшість тротуарів вузькі, то й заховатися ніде, хіба що під колесами автомобілів. Бо центральна частина міста настільки перевантажена транспортом, що маршрутки чи авто рухаються, буває, на віддалі кількох сантиметрів одне від одного.

Приводом для нової хвилі тривог став випадок по вулиці Краківській. Від будинку № 17 відпав шматок ліпнини й поранив перехожого. Майже півгодини він лежав на бруківці, стікаючи кров'ю. Працівники комунального підприємства «Айсберг», яке обслуговує цей будинок, уже відремонтували аварійні ділянки карниза і стіни, і потерпілий вже очуняв, але проблема залишилася. Королівським містом щодня ходять сотні іноземних туристів. На відміну від львів'ян, які зазвичай квапливо пробігають вулицями, вони зупиняються біля старих будівель, залюбки розглядають їх, фотографують...

А експлуатаційники лише розводять руками. На реставрацію старих будинків у центральній частині міста виділено тільки 900 тисяч гривень замість необхідних 4,5 мільйона. А із квартплати вони можуть взяти лише дріб'язок на вибірковий ремонт.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

ОСВІТА

Гроші є — ремонту немає!

Тривожне становище склалося в Севастополі з підготовкою шкіл до нового навчального року. Коштів на ці цілі з міського бюджету всім чотирьом районам виділили стільки, скільки просили. Але гроші щойно почали освоювати. Схоже, що до першого вересня в районних відділах народної освіти будуть перестановки.

Принаймні голова адміністрації Севастополя Леонід Жунько заявив про це досить відверто. Врятувати винні голови може лише вчасне завершення ремонту шкіл до нового навчального року, що на сьогодні малоймовірно.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

КОРДОН

Солярка замість спирту

Тисячі волинян позбавилися можливості заробляти на контрабандному перевезенні в Польщу спирту. Уряд сусідньої країни, знизивши акциз на вироби з нього, сприяв тому, що спирт і горілка значно подешевшали. Тепер полякам зручніше купувати їх у торгівлі, а не в українських човників.

Останні не розгубилися і миттєво зреагували на ситуацію на польському ринку нафтопродуктів. Зваживши на те, що дизпаливо за Бугом більш як у два рази дорожче, ніж в Україні, сотні мешканців прикордонних районів Волині тепер зайнялися нафтовим бізнесом.

Заправивши баки пальним на українських заправках, вони через автопереходи «Ягодин» і «Устилуг» перевозять його на територію Польщі. Там у найближчих до кордону населених пунктах здають його польським перекупникам. За день кожен такий підприємець встигає зробити в середньому по два рейси і отримати до 100 гривень чистого прибутку.

За офіційними даними, за добу кордон лише на цих автопереходах перетинає понад 800 таких автомобілів. Попит на українські нафтопродукти у Польщі високий. Адже їх споживачами є переважно фермери. А в них, як і в нас, нині у розпалі жнива і підготовка до осінньої посівної кампанії.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ЗАХОПЛЕННЯ

Шістнадцятирічний чемпіон

У Харкові відбувся третій, фінальний тур Чемпіонату України з перегонів радіокерованих моделей автомобілів. У фіналі брали участь понад 40 представників автомодельного спорту з Донецька, Києва, Одеси, Миколаєва, Хмельницького і господарі-харків'яни.

Чемпіоном України у класі РЦБ уже традиційно став Володимир Бойко, 16-річний майстер спорту міжнародного класу, пілот радіоавтомоделі «BMW» з Вознесенська Миколаївської області. А його молодший брат Андрій уперше піднявся на третю сходину п'єдестала. Це 92-га медаль Володимира Бойка із здобутих у різних змаганнях.

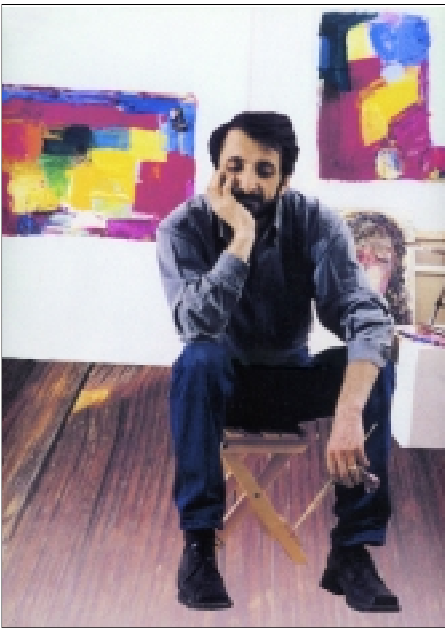
На знімку: чемпіон України у класі РЦБ Володимир Бойко і його молодший брат Андрій Бойко, який посів III місце.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Творчий доробок Бориса Єгіазаряна

ВИСТАВКИ

У затишній галереї на Андріївському узвозі, 36 у Києві відкрилася персональна виставка відомого київського митця, вірменина за походженням, художника Бориса Єгіазаряна. Виставка відбувається за підтримки Посольства Республіки Вірменія в Україні.

Приємно відчувати, що в багатому на яскраві таланти Києві Борис Єгіазарян стабільно має своє особливе місце, є одним із найулюбленіших і шанованіших художників. Про це із задоволенням кажуть мистецтвознавці і навіть самі художники.

Він відомий не тільки в Україні, Росії та Вірменії. Персональні виставки митця не раз проходили у Швейцарії, Франції, Німеччині, Греції, США та Канаді, й сьогодні його роботи прикрашають дуже престижні галереї різних країн, музеї та приватні колекції.

За всієї урочистості події на відкритті панували тепло та навіть якась родинність.

Ця виставка ще раз засвідчила, що в особі Бориса Єгіазаряна ми маємо сильного сучасного і талановитого майстра.

Леонід ПІДЛУЖНИЙ.

ОБОРУДКИ

«Заховалися» за призовників

Понад 700 тисяч гривень бюджетних коштів безпідставно списано протягом двох останніх років у навчальних підрозділах Вінницької обласної організації Товариства сприяння обороні України (ТСОУ). Контролери обласного КРУ встановили, що за державні кошти фінансувалася навіть підприємницька діяльність. Схоже, це стало можливо тому, що організація тривалий час залишалася поза контролем фінансистів.

Особливу увагу контролери звертають на безвідповідальне ставлення призовних комісій до відбору юнаків, яких за державний кошт направляють на підготовку до служби в армії у структурах ТСОУ. Із більш як двох тисяч майбутніх солдатів, на навчання яких у 2000—2002 роках витрачено 634,1 тисячі гривень, до війська потрапив лише кожен третій. Начальник відділу обласного КРУ Галина Бурковська уточнила, що ще під час проведення перевірки частину коштів — 236,54 тисячі гривень — було повернуто державі.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Під благородними намірами

З початку нинішнього року на Рівненщині виявлено 187 злочинів у бюджетній сфері, які завдали державі збитків на 8,3 мільйона гривень. Завдяки втручанню міліції вже відшкодовано 3,7 мільйона гривень.

Таку статистику навів начальник відділу Державної служби з боротьби з економічною злочинністю УМВСУ в Рівненській області полковник міліції Іван Юхимчук.

— Одну з найбільших оборудок викрито в Кузнецовську, — зауважив він. — Спеціальна медико-санітарна частина №3 (фінансується з державного бюджету), яка обслуговує працівників Рівненської АЕС, закупила в однієї з київських фірм імуноферментний аналізатор, призначений для аналізу крові. Річ, безумовно, потрібна, тим паче що в цю медчастину звертаються й мешканці навколишніх населених пунктів, які віднесені до таких, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. За аналізатор заплатили 2 мільйони 931 тисячу гривень, тоді як фактична його вартість на той час становила близько 380 тисяч гривень. Поручителем у цій фінансовій операції була Рівненська АЕС, яка розрахувалася з постачальниками бартером.

Ще така деталь. Аналізатор вже кілька років простоює: в «авторів» оборудки мільйони на його придбання знайшлися, та забракло кілька тисяч, щоб придбати реактиви.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

КАЛЕНДАР

Одіссея українського Магеллана

Сьогодні виповнюється 230 років з дня народження відомого дослідника і мореплавця Юрія Лисянського

Перший українець, що здійснив у 1803—1806 роках навколосвітню подорож, народився 13 серпня 1773 року в Ніжині. Через десять років його батько Федір, який належав до старого козацького роду, одержав дворянський титул. Це допомогло йому відправити синів, старшого Ананія й молодшого Юрія, на навчання у Морський кадетський корпус у Кронштадті.

Після його закінчення в 1788 році Юрій був призначений на фрегат «Подражислав». У складі екіпажу цього корабля він прийняв бойове хрещення в битві зі шведами під Готландом. Потім брав участь і в інших боях і за свою відвагу дістав 1793 року звання лейтенанта. Того ж року Катерина II вирішила відрядити на практику до Англії шістнадцятьох морських офіцерів. До їх числа попав і Лисянський.

Він прослужив у британському флоті повних п'ять років, прекрасно вивчив англійську мову й ходив на англійських кораблях. В 1795 р. побував на островах Антигуа і Невіс у Вест-Індії, відвідав Америку (за деякими повідомленнями, 1796 року його у Філадельфії прийняв Джордж Вашингтон), а влітку 1796 р. повернувся до Англії.

Наступного року на борту британського корабля Лисянський взяв участь у поході до Південної Африки й Індії. Підвищений у ранзі до капітан-лейтенанта, Юрій Федорович планував прилучитися до англійської експедиції в Австралію. Але його несподівано викликали в Петербург і призначили командиром фрегата на Балтиці. У Кронштадті Лисянський зустрівся зі своїм другом по Морському корпусу Іваном Федоровичем Крузенштерном, котрий і запропонував йому взяти участь у першій російській навколосвітній експедиції, взявши під команду шлюп «Нева» (Крузенштерн командував «Надеждой»).

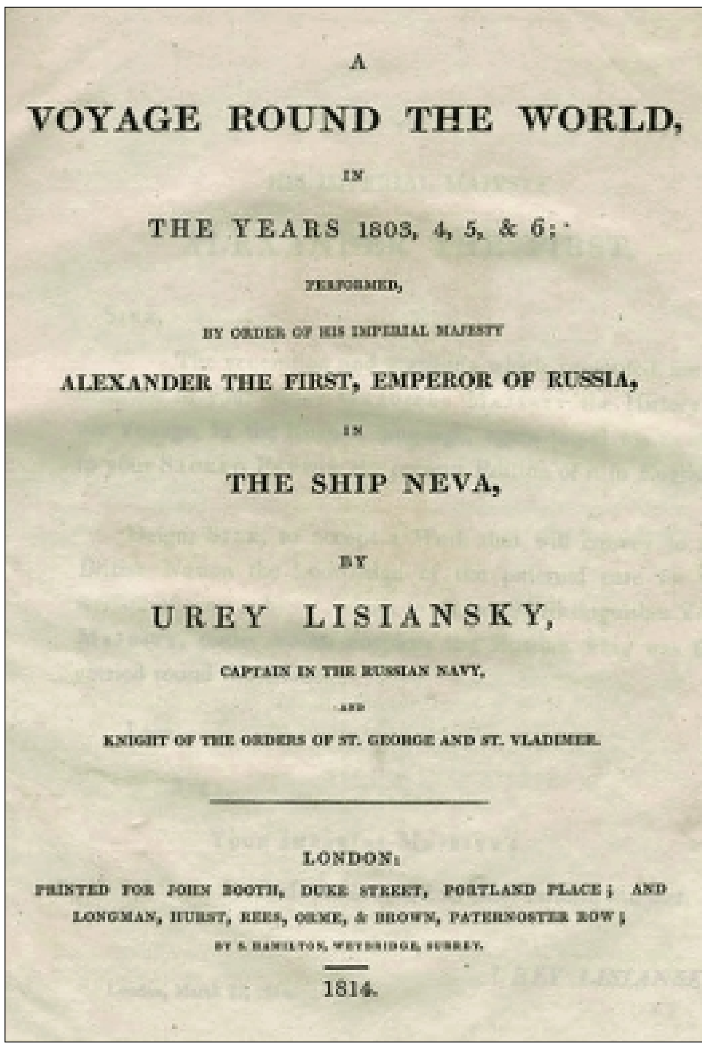
Лисянський погодився, і 7 серпня 1803 року їхні кораблі вийшли з Кронштадта. (З іронії долі першою російською кругосвітньою експедицією командували німець Крузенштерн і українець Лисянський.) Маршрут експедиції проліг через Ла-Манш на Азори, потім до Південної Америки. Обігнувши материк, моряки відвідали острів Пасхи, Гавайські острови, Аляску. Потім знов Гаваї, Макао, звідти через Китайське море повз Яву й Суматру до Південної Африки, Європи й назад до Кронштадта. Подорож тривала три роки й була великим успіхом, не тільки через щасливе повернення екіпажів, а й з огляду на великий науковий підсумок.

Під час експедиції Лисянський проводив ретельне картографічне обстеження багатьох районів Тихого океану, зокрема відкрив декілька островів Гавайського архіпелагу, один з яких і нині носить його ім'я. За підсумками цієї роботи він видав альбом «Собрание карт и рисунков, принадлежащих к путешествию флота капитана 1-го ранга и кавалера Юрия Лисянского на корабле «Неве». Крім того, він вивчав життя аборигенів, їхні традиції, вірування, мову (є свідчення, що його перу належить перший у світі словник гавайської мови).

Свої спостереження Юрій Федорович виклав у книзі «Путешествие вокруг света». Оскільки книга була написана українським варіантом церковнослов'янської мови, видавати її автору довелося своїм коштом. Книга була надрукована у 1812 році (англійською вона вийшла у 1914-му, а російською в 1947-му. Сучасною українською мовою найвидатнішого українського географа не видано й досі).

Помер капітан першого рангу Юрій Лисянський 6 березня 1837 року.

Олег ДЕНИСОВ.

A

VOYAGE ROUND THE WORLD,

IN

THE YEARS 1803, 4, 5, & 6;

PERFORMED,

BY ORDER OF HIS IMPERIAL MAJESTY

ALEXANDER THE FIRST, EMPEROR OF RUSSIA,

IN

THE SHIP NEVA,

BY

UREY LISIANSKY,

CAPTAIN IN THE RUSSIAN NAVY,

AND

KNIGHT OF THE ORDERS OF ST. GEORGE AND ST. VLADIMER.

LONDON:

PRINTED FOR JOHN BOOTH, DUKE STREET, PORTLAND PLACE; AND LONGMAN, HURST, REES, ORME, & BROWN, PATERNOSTER ROW;

BY S. HAMILTON, WEYBRIDGE, SURREY.

1814.

На знімку: титульний лист англійського видання книги Юрія Лисянського.

ЕКОНОМІКА

Важелезна ноша невагомих атомів ®

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Навіщось дістають і досі. Невже бояться його повернення?

Ніби випадково, цьогорічний День Перемоги гірники кількох шахт Донбасу й Дніпропетровської області зустрічали страйками і мітингами. Зрозуміло, підстави для таких акцій у них є —заборгованість із зарплати. Та в повідомленні про це прес-служби Незалежної профспілки гірників спершу впало в очі ось яке уточнення. «Характерно, що гірники самі, знизу, порушують питання про проведення акцій протесту, оскільки ситуація в галузі, в шахтарських містах ускладнюється...»

Однак мимоволі напрошується запитання: а хто за них має порушувати їхні питання? І таке. А за які чи чиї кошти безоплатні шахтарі не раз ішли до столиці й протягом кількох днів висловлювали в ній свій протест?

А далі вже не впадає у вічі, а дивує таке твердження. Буцімто дехто, користуючись близькими стосунками з Президентом України, його сім'єю, намагається посилити свій вплив в енергетиці. І прицільно: «На цій хвилі рветься до керівництва Мінпаливенерго Сергій Тулуб...» Можна поставитись до цього закиду, приміром, таким чином: «На городі бузина, а в Києві дядько». Адже Тулуб уже був міністром і вугільної промисловості, і Мінпаливенерго. Відомо, недовго на обох посадах. Бо ж уряди в нас змінюються, як вбрання у жінок. Йому довелося йти разом з ними. Хоча немало встиг зробити на кожній, але багато чого із задуманого й кричуще необхідного не вдалося здійснити. Одна з причин та, що з Кабінету Міністрів до міністерств надходили нереальні до виконання, як за обсягом, так і за терміном, завдання. Напружував зусилля апаратів на їх виконання, вносив свої пропозиції стосовно реформування вугільної промисловості й енергетики. У відповідь — вперте небажання «кураторів» з Кабміну їх реалізовувати. Більше того, очевидними й досить помітними були товстелезні палиці в колеса руху, спрямованого на подолання криз у цих галузях.

Тоді давайте пошукаємо відповіді ще на таке запитання: навіщо його дістають і нині? Може, дехто з тих, хто більше зацікавлений у дестабілізації ситуації в країні, боїться повернення його на посаду міністра?

Смак шахтарського хліба

Одні вірять, другі ні, що тринадцяте число нещасливе. А як тоді жити тому, хто народився (звісно, не з власної волі й бажання) цього числа? Ходити все життя з відчуттям невдалого моменту появи на світ і цим самим пояснювати свої невдачі? Життєвий шлях Сергія Тулуба — заперечення цієї тези. Хоча на самому початку свого безперечно тернистого шляху він відхилився від батьківського курсу — вчитися, отримати освіту, домогтися кращого за них.

Батько знав, що казав. Він, як і тисячі інших селян, котрі тяжкою працею заробляли ні в що не конвертовані трудодні, залишив рідне село Богуславець на Черкащині й подався на Донбас. Там платили й тоді, у 50-ті роки, непогано. Із досить пристойними заробітками можна було відчути себе людиною. Та тяжка й ризикована шахтарська праця змушувала замислюватися над долею дітей.

Отож, за батьківським напуттям Сергійко мав би одразу піти вчитися. Та не складалося одразу, як бажалося. Доля, мабуть, пророкувала йому спершу відчути смак дорогого шахтарського хліба, пройти у вибоях суворий вишкіл. Той гарт, який дозволив йому все-таки домогтися кращого в житті, ніж батько.

Кращого. А чи легшого за ту справді важку працю гірника? Усвідомлення цього приходить одразу, коли він сімнадцятирічним хлопцем працює доставником-такелажником, а потім, після закінчення інституту, — гірничим інженером, помічником начальника дільниці, начальником зміни. Згодом — головним інженером, директором шахти і шахтоуправління «Харцизьке».

Таких, як він, не могли тоді не помітити компартійні органи. Далі працював інструктором і першим секретарем Харцизького міськкому партії. Але довго в партійних органах не затримується і знову повертається до родинного шляху. Працює генеральним директором ВО «Шахтарськвугілля», а в 1994 році генеральним директором, головою правління холдингової компанії «Шахтарськантрацит».

І, певно, не випадковістю було призначення його начальником обласного управління палива та енергетики, заступником голови Донецької облдержадміністрації з питань промисловості, енергетики, транспорту і зв'язку. Вочевидь, саме ця вже досить помітна посада послужила йому трампліном до ще вищих. У 1998 році його призначають міністром вугільної промисловості, наступного — міністром палива та енергетики України. Попри відставки прем'єр-міністрів, а отже, й урядів, він не залишається за бортом активного суспільного життя країни. Не тому, що рветься до нових посад. Певно, враховуючи риси характеру, досвід, вже набутий авторитет, його призначають заступником секретаря Ради національної безпеки та оборони України.

На цій посаді він очолює комісію з перевірки ефективності використання родовищ нафти і газу, займається питаннями розвитку енергетики, енергоринку, підготовки до зими. Там же прилучається до нової галузі — атомної. Як голова міждомчої комісії з перевірки безпеки на АЕС. А ось уже трохи більше року, з 5 липня 2002-го, Сергій Тулуб на надзвичайно відповідальній і весь час бомбардованій посаді — президента Національної енергетичної компанії «Енергоатом».

Цьому стрімкому підвищенню сприяв уже не лише шахтарський гарт, а й освіта, знання. У 1976 році він закінчив Донецький політехнічний інститут і отримав фах інженера-економіста. У 1990-му — Академію суспільних наук у Москві. А нині С. Тулуб — доктор технічних наук, лауреат Державної премії у галузі науки і техніки. Він член-кореспондент Академії будівництва, Академії інженерних наук, дійсний член (академік) Міжнародної академії безпеки життєдіяльності, почесний доктор Міжнародної кадрової академії, член Всеукраїнського експертного комітету Світової енергетичної ради, Українського комітету з державних нагород у галузі науки і техніки, наглядової ради Національного фонду соціального захисту матерів та дітей «Україна — дітям». А в 2002 році його обрано до складу Всесвітньої ради керуючих АЕС.

В «Енергоатомі» розпочав з найважливішого

Про загибель шахтарів, зрозуміло, він знав не з розповідей, журналістських повідомлень. Сам бачив багато горя. Та й батько не раз потрапляв під завали, страждав від вибухів. Чорнобильська катастрофа — найпереконливіше свідчення необхідності дотримання всього комплексу безпеки в атомній енергетиці. Бо ж наслідки будь-якої аварії на АЕС — більші, складніші й триваліші, ще небезпечніші.

Тому цілком виправданим і давним-давно потрібним став його перший крок на цій посаді: зміна пріоритетів фінансування. Точніше, суттєве збільшення коштів на ремонт, поточну експлуатацію та підвищення безпеки роботи атомних блоків. Торік — переважно у другому півріччі — витрати на ці цілі було збільшено в 1,3 разу. А щоб надати справі системності, потрібен був чіткий план дій. Невдовзі він з'явився. Але недруги тут же знайшли шпаринку. Мовляв, добре, що нарешті з'явилася комплексна програма модернізації й підвищення безпеки діючих енергоблоків АЕС. Та вона торік виконана лише на 35 відсотків. Кепсько.

Уточнення для особливо засліплених незрозумілим невдоволенням. С. Тулуб очолив компанію 2002 року в червні. Згадана програма була затверджена постановою Кабміну в серпні.

Подібні недостатньо аргументовані закиди з того чи іншого приводів з'являються мало не щодня, на управлінських рівнях, в окремих ЗМІ. Усі недоліки в роботі галузі за попередні роки виставляються як прорахунки нинішнього керівника галузі. І чи не через те, що йому вдалося зламати чимало фінансово-посередницьких схем, якими був обплутаний «Енергоатом». Як можна було з ними миритися, коли посередники, скажімо, за вивезення відпрацьованого ядерного палива здирали платню, втричі більшу за реальну вартість такої операції? Звичайно, вони і ті, хто за ними стоїть, у свою чергу, також не хочуть миритися з такими змінами. А невдоволення, відомо, завжди породжує злу протидію.

Фото із архіву «Енергоатому».

Сергій ТУЛУБ (другий праворуч) на одній з АЕС дає пояснення Президентові України Леонідові КУЧМІ й Голові Верховної Ради Володимиру ЛИТВИНУ.

Анулювання невигідних посередницьких і зменшення підрядних угод, максимальне залучення власних фахівців до ремонтів обладнання, скорочення їх термінів, перерозподіл внутрішніх ресурсів, удосконалення управління — це лише деякі чинники поліпшення фінансового становища компанії. І все задля збільшення виробництва електроенергії.

Незважаючи на те, що в ремонті постійно перебуває 2-3 енергоблоки, у першому півріччі цього року атомні станції виробили майже 42 млрд. кіловат-годин. У порівнянні з аналогічним періодом минулого року це на 1 млрд. 113 млн. кіловат-годин більше. На 2,1 відсотка більше, ніж у першому півріччі минулого року, зріс коефіцієнт використання встановленої потужності й досяг високого показника — 81,6 відсотка. Досі ледь перевищував 70 відсотків.

Оце достатньо помітне поліпшення виробничо-фінансових показників дало змогу в першому півріччі збільшити витрати на експлуатаційні потреби в 1,5, проведення ремонтів — у 2,3, підвищення безпеки блоків — у 8,2 разу. Поставити свіже ядерне паливо на сім енергоблоків.

А від Мінпаливенерго все одно перепало

Дісталось НАЕК «Енергоатом» від Мінпаливенерго не за підсумки роботи в першому півріччі. За «невиконання фінансових зобов'язань перед фондом створення ядерно-паливного циклу». Як повідомила інформаційна служба цього міністерства, колегія звернула увагу президента компанії Сергія Тулуба на неприпустимість систематичного неперерахування належних коштів до цільового галузевого фонду ЯПЦ.

Уточнення для читачів. Створення вітчизняного ядерно-паливного циклу передбачено указом Президента України від 23 лютого 1994 року. Його вартість — 5,3 млрд. гривень. Станом на 1 січня 2003 року на ці цілі мало бути виділено 1,3 млрд. гривень, фактично спрямовано лише 278,4 млн. гривень. Справді мало. Але, нагадаю, С. Тулуб керує компанією з червня минулого року...

На загальному фінансовому стані компанії, її перспективному розвитку негативно позначається постійне зниження тарифу на електроенергію, вироблену нею. Якщо в 1999 році в доларовому еквіваленті одна кіловат-година коштувала 2,7 цента, то нині її ціна не перевищує 1,2. А до цього слід долучити величезну заборгованість енергоринку перед «Енергоатомом» — 7,3 млрд. гривень.

І наслідок. Кредиторська заборгованість компанії становить 4,8 млрд., дебіторська — 8,7 млрд. гривень. Вона опинилася на межі банкрутства. Чи, може, хтось надто зацікавлений у цьому? Але ж руйнування цілісної системи атомної енергетики створює ще й потенційну загрозу енергетичній, ядерній та радіаційній безпеці нашої держави. Хіба можна не пам'ятати про це?

Неспокою, ускладнення в роботі «Енергоатома» додають і постійні прокурорські перевірки, заведення кримінальних справ. Знов уточнення: за порушення, допущені до приходу С. Тулуба в компанію.

Орієнтири надихають

Крім згаданої вище комплексної програми модернізації та підвищення безпеки діючих енергоблоків АЕС, торік затверджено програму соціальної політики НАЕК. Її мета — закріпити висококваліфікованих фахівців на атомних станціях. Метод відомий: прискорення будівництва житла, підвищення заробітної плати тощо.

А нещодавно ухвалено концепцію розвитку компанії до 2008 року. Пріоритет у ній надається передусім безпечному виробництву електроенергії. Окрім цього, одним із стратегічних завдань компанії визначено подовження ресурсу роботи енергоблоків. Буде використано досвід кількох країн, які пішли цим шляхом. Це непросто, але вигідно. Адже витрати на подовження ресурсу блоків оцінюються в межах 10 відсотків їх загальної вартості.

Нині першим пунктом у порядку денному — добудова енергоблоків Хмельницької і Рівненської АЕС, яка, між іншим, ведеться переважно на кошти компанії. Погодьтеся, є чим займатися Сергію Борисовичу, є до чого докладати свою невичерпну будівничу енергію. Якби тільки перешкод-завал йому менше створювали і вистачило сил та мужності долати їх. Чого й бажають йому сьогодні друзі в день народження, 50-річного ювілею!

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ФОТОФАКТ

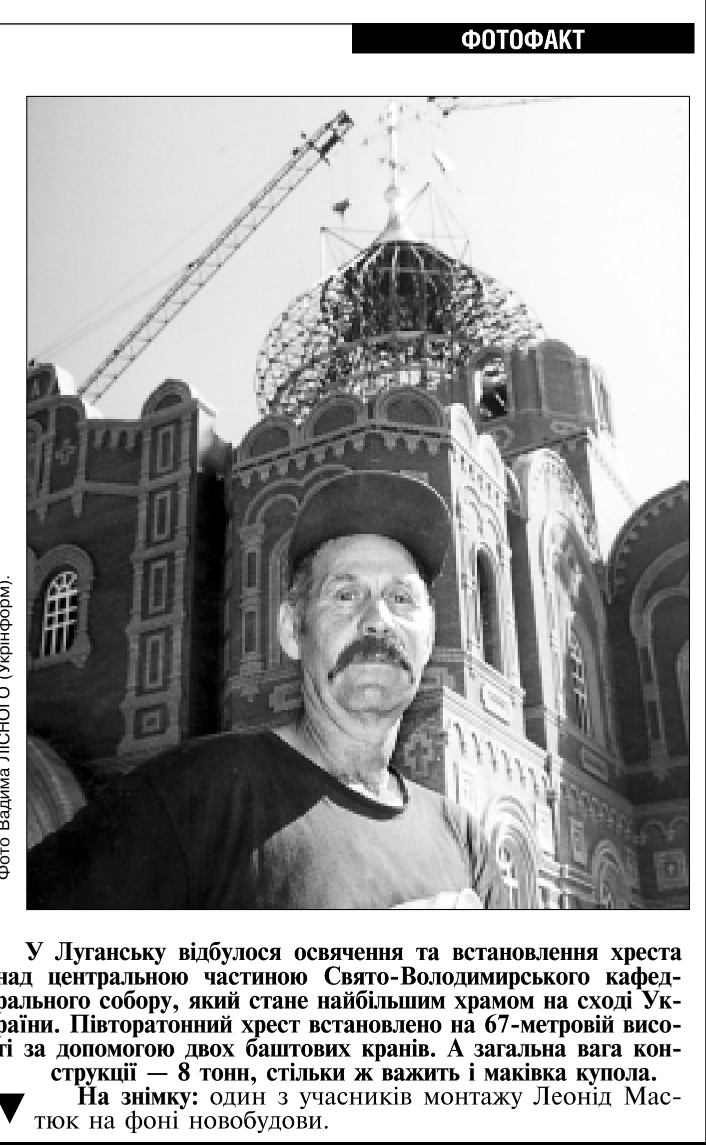

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

У Луганську відбулося освячення та встановлення хреста над центральною частиною Свято-Володимирського кафедрального собору, який стане найбільшим храмом на сході України. Півтораметровий хрест встановлено на 67-метровій висоті за допомогою двох баштових кранів. А загальна вага конструкції — 8 тонн, стільки ж важить і маківка купола.

▼ **На знімку:** один з учасників монтажу Леонід Мастюк на фоні новобудови.

Інтенсив для «полум'яного мотора»

Якби результати роботи вугільної промисловості залежали від кількості прийнятих програм, то українські гірники вже давно залишили б позаду весь світ. За десять років галузі «подарували» зо два десятки програм розвитку, автори яких не шкодували рожевої фарби, щоб змалювати світле майбутнє «чорного золота». Тим часом, за прогнозами вчених, у найближчі сім років будуть закриті і ліквідовані 26 шахт, що означає втрату понад 6,6 мільйона тонн палива щороку. І навіть введення нових потужностей на окремих вугільних підприємствах не змінить загальної тенденції.

Однією із причин зменшення вуглевидобутку фахівці називають використання морально і фізично застарілої техніки. Змінити становище покликана програма технічного переозброєння вугільних шахт України на період 2004—2008 років, розроблена провідними науково-дослідними інститутами та підприємствами вугільного машинобудування регіону. Автори документа запевняють, що в такий спосіб буде вирішено одразу кілька нагальних проблем: підвищення безпеки праці, збільшення вуглевидобутку, досягнення соціальної стабільності у трудових колективах.

— Понад 80 відсотків очисних комлексів, якими оснащені наші шахти, застарілі, — каже директор інституту «Дондіпровуглемаш» Василь Косарєв. — Така техніка давно знята із виробництва у розвинених країнах. Те саме стосується конвеєрів. Ми створили нове покоління машин, ресурс яких підвищено втричі у порівнянно з нині наявними. Враховано і особливі гірничогеологічні умови, в яких працюють гірники: 70 відсотків запасів палива залягає у пластах потужністю до 1,2 метра, в тому числі 50 відсотків — у пластах 1 метр і тонших.

Нова техніка вражає не лише можливостями, а й ціною: наприклад, дослідний зразок комбайна КДК-500 коштує 2,2 мільйона гривень. Тож повне переоснащення шахт влетить у копійку. Цього року в державному бюджеті вперше закладено кошти на технічне переоснащення підприємств галузі — 790 мільйонів гривень. Саме на ці гроші розраховують автори програми. П'яту частину витрат профінансує торговельно-промислова компанія «Укрвуглемаш», яка координує діяльність семи заводів вугільного машинобудування. Придбання техніки за державні кошти відбуватиметься за підсумками тендера. Як стверджують автори програми, із року в рік необхідність у державних вливаннях зменшуватиметься, а вже після 2008 року переоснащення за останнім словом науки українські шахти стануть самоокупними.

Попри заяви про «революційність» програми, здійснити революцію у вугільній промисловості лише за рахунок нової техніки неможливо. За образним висловлюванням проректора Національної гірничої академії Володимира Бондаренка, учені взялися за роботу «серця» — очисного вибою, тоді як на відповідному рівні повинні працювати і «легені». Із збільшенням середньодобового видобутку вугілля відповідно збільшується обсяг метановиділення. Перед провідними шахтами вже давно постала проблема достатньої кількості повітря. На думку директора МакНДІ Олександра Брюханова, паралельно із проектами технічного переоснащення вугільних підприємств повинні розробляти проекти дегазації. Потребувативме оновлення і стаціонарне обладнання: підйомні машини, вентиляторні установки, водовідливні комплекси, магістральні конвеєри. Інакше технічна революція може задихнутися і захлинутися, так і не почавшися.

Склалася ситуація, коли техніка, створена вченими і промисловцями, значно випереджає рівень розвитку вугільної галузі і кваліфікації персоналу. Торік лише 32 шахти із 181 діючої в Україні давали понад 2 тисячі тонн палива на добу. За оцінками авторів програми, 42 шахти, які відпрацьовують пласти пологого і похилого падіння, у найближчому майбутньому здатні перейти на нове обладнання. Решта вугільних підприємств потребує більш детального вивчення. Якщо плани здійсняться, до 2008 року обсяг видобутку вугілля в Україні зросте на 40 відсотків —до 110 мільйонів тонн на рік, собівартість палива зменшиться на 30 відсотків.

Ліна КУЩ.

Який доход — такий курорт

ВІДПОЧИНЕМО!

Років сорок тому чорноморське узбережжя, що між Одесою і Миколаєвом, облюбували романтики шістдесятих. Море, сонце, золотий пісок, а ще гітара, намет і немудрі пожитки... Але романтики подорослішали, а на морському березі з'явилися спочатку дощаті сарайчики, потім — котеджі і готельні корпуси. Будували їх для своїх працівників і підприємства-гіганти, і невеликі контори.

Сьогодні 70 кілометрів піщаних пляжів Очакова, Чорноморської коси, Лугового, Рибаківки й Коблевого можна назвати курортною зоною. Але до звання «курорту» узбережжя недотягує за рівнем благоустрою. Утримання інфраструктури як баз відпочинку більшості підприємств не до снаги. Тут господарюють орендарі й нові власники. Адже зона поза законом завжди для когось клондайк. Тим паче що морський пляж — точка літнього тяжіння для багатьох. Зібрав плату з відпочивальників — ось вам море, сонце і пісок. А щодо зручностей — вибачайте.

Років три тому, побувавши в Рибаківці, з жалем для себе зазначила, що ані нормальних умов відпочинку, ані тим паче звання курорту цьому місцю не бачити. Смітники, брудний пляж, відсутність душових, нормальних туалетів, пунктів харчування, солона і несмачна питна вода, нерозвиненість сфери розваг — такими були «особливості» місцевого курорту. До того ж ані доїхати, ані виїхати по-людському з Рибаківки неможливо. З автовокзалу в Миколаєві відправлялися тільки чотири автобуси, на які, за бажання, ще можна взяти квитки. Але назад, приміром, у неділю ввечері, не простоявши у черзі години три-чотири і не маючи міцних кулаків, сісти в автобус неможливо.

Що ж, до думки про загальне запустіння й занепад тоді було не звикати. Усе можна пояснити недостатнім фінансуванням, відсутністю інтересу у влади розвивати курортний бізнес, небажанням директорів баз щось змінити. А шкода, адже місце це ідеально підходить для відпочинку з дітьми. Тут Дніпро-Бузький лиман впадає в Чорне море. І хоча це вже море, воно мілководне і вода прогрівається добре. Широка берегова зона дає змогу розташуватися всім бажаючим привільно, немає скупчення людей, як на відомих курортах. Ці переваги відпочинку і його дешевину давно оцінили громадяни Росії, Молдови й Білорусі, які щорічно проводять тут відпустки.

Літня спека цього року все-таки дозолила городян, і вони вибираються на піщані береги морського узбережжя — до Коблевого, Рибаківки, Очакова. Спробуємо зробити прогулянку у вихідні й ми.

Доїхати до баз відпочинку в Рибаківці, що на відстані 80 кілометрів від Миколаєва, можна тільки автобусом з приміського автовокзалу. Кількість рейсів не збільшилася, проте абсолютно вільно можна взяти квитки туди й назад. Вартість проїзду в обидва кінці 13 гривень. Цілком цивілізована посадка пасажирів і перевірка квитків. Трохи дивує наполегливість водія, що вимагає всі речі скласти в багажне відділення. Водночас розуміло, що з міркувань техніки безпеки речі справді не повинні стояти у проході.

Але з'ясувалося, що про техніку безпеки водій «забув» відразу ж, від'їхавши від платформи. Річ у тому, що за найближчим поворотом автобус чекали інші пасажири (ліві), що і зайняли увесь вільний в автобусі простір. Загалом доїхати з повним комфортом не вийшло. Незрозуміло чому на самому автовокзалі висить величезний плакат, що закликає громадян купувати квитки тільки в касах. Ситуація, мабуть, влаштовує багатьох. Водій заробляє готівку. Контролер і касир, без сумніву, з ним «у долі». А ліві пасажири просто не можуть собі уявити іншого засобу пересування, аніж стоячи над головами сидячих. Але їх також звинувачувати не можна. Річ у тому, що каса продає квитків трохи менше, ніж посадкових місць, а після оголошують, що квитки закінчилися. У підсумку маємо офіційно незавантаженість автобуса, і як наслідок — зникає потреба у додаткових рейсах. Який уже тут розвиток курорту, коли доїхати до нього не завжди виходить.

І все-таки автобусні проблеми поступово розв'язують. Місяць тому у Рибаківці відкрили нову автобусну станцію. У залі чекання зручні крісла, працює кондиціонер, тут розташована й каса. Відпочивальники можуть придбати квитка і до Миколаєва, і на будь-який автобус, що відправляється з Миколаївського міжміського автовокзалу. Такі нововведення приємно здивували.

Наступне завдання, яке слід було розв'язати — знайти придатне житло. Як виявилося, це не проблема. Обійшовши з десяток баз відпочинку, з'ясувала, що «по-скромному» відпочити можна за 7—12 гривень на добу з особи. До вартості проживання входить кімнатка з мінімальним набором меблів, у більшості випадків —холодильник, часто — загальна кухня з посудом напрокат, користування загальним душем і туалетом. Не знаю, як кого, але мене цілком влаштував такий варіант, тим паче що кімната фактично потрібна для двох ночівель. Пропонують і більш комфортабельне житло. Наприклад, на базі відпочинку «Нива» у кожній кімнаті є холодна й гаряча вода, душ, санвузол, холодильник, сучасні меблі. Вартість номера — 150 гривень. Але таких баз небагато.

Узагалі традиційно Рибаківку вважали місцем відпочинку людей із середнім статком. Сьогодні тут відпочивають і ті, чий доход нижче за середній. Погодьтеся, нелегко знайти курорт, де за десять днів проживання родина з трьох осіб сплатила б тільки 300 гривень. Звичайно, треба витратитися на харчування. Але людей невибагливих цілком влаштовує можливість самостійного приготування їжі. А за сьогоднішньої великої кількості продуктів швидкого приготування цей процес набагато полегшується. До речі, везти із собою торби з продуктами зовсім не обов'язково. У Рибаківці чудовий ринок, на якому торгують мешканці навколишніх сел. Тут завжди великий вибір фруктів, овочів, ягід зі своїх городів, молочних продуктів, риби, вина. Ціни — копійок на 50 вище за миколаївські, а на деякі продукти й нижче.

Коли ж кухня не входить до планів відпочинку жіночої половини, можна харчуватися в їдальнях. У дитячому оздоровчому таборі «Космос» сніданок і вечеря коштують по 4,50, обід — 9 гривень, у їдальні бази відпочинку «Морська хвиля» сніданок і вечеря — по 6 гривень, обід — 7. Допускають окреме замовлення сніданку, обіду чи вечері. Харчування, до речі, гарне. Готують із продуктів місцевих, якісних. Гарячі й перші блюда пропонують у численних барах і кафе. Наприклад, добра порція борщу коштує 2,50, печеня — 3,50, пельмені — 3 гривні, шашлик — 10. Усе необхідне для відпочинку — від купальника до тенісних ракеток —продають у кіосках і магазинах.

Зміни на краще здивували й порадували. Мабуть, зрозуміли директори баз і керівники підприємств, за якими ці бази закріплені, що під лежачий камінь вода не тече. До речі, якість цієї самої води значно покращала. З жовтої і солоної вона стала цілком придатною для пиття і готування їжі.

Фото Володимира АНДРІЄВСЬКОГО.

Єдине лихо всіх курортів і цього, зокрема, — нудьга. Розваги знаходить кожен сам. А через їх дефіцит і небагату фантазію відпочивальників, крім як попити горілки, вина, пива, і робити нема що. Коли ж ви віддаєте перевагу активному і здоровому відпочинку, можна вирушити у похід, наприклад, до соляних озер, які, до речі, дуже корисні для здоров'я. Чи половити креветок на косі — заняття нескладне, але дуже захоплююче й смачне. На деяких базах відпочинку є більярдні і тенісні столи, волейбольні площадки, зали гральних автоматів. Батьки з дітьми цілком можуть улаштувати своїх чад до одного з десятка оздоровчих таборів за доступну ціну.

Відродження курортів — справа нелегка, але, без сумніву, прибуткова й потрібна. А оздоровлення людей, які не можуть собі дозволити дорогий відпочинок, — справа добра.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

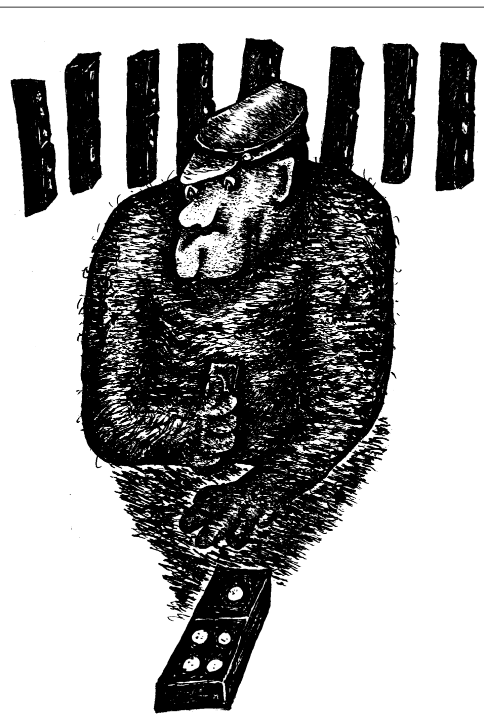
Тріщина

(Початок на 3-й стор.).

Далі — ще кілька фактів ігнорування приписів міської та обласної інспекцій ДАБК про припинення всіх видів будівельних робіт до часу отримання дозволу на їх проведення. Й ось до чого це призвело:

«Протягом 1997—2001 років посадові (службові) особи підрядника, неналежно виконуючи свої службові обов'язки внаслідок недбалого та недобросовісного ставлення до них, (...) допустили відхилення від проекту будівництва цього будинку, а саме: не в повному обсязі підлеглими їм працівниками УНР-75 було влаштовано шпунтову стінку між фундаментами будинку №54 та суміжними — №№52, 56, а також, шляхом внесення змін до первинного проекту, без влаштування деформаційних швів між існуючими будинками та новозбудованим було побудовано лоджії-вставки між торцями будинків №54 та №52, 56.

Вказані порушення, при природній просадці житлового будинку №54, призвели до виникнення необоротних деформацій житлових будинків №52 та №56, зокрема, коли об'єкт було зведено до рівня п'ятого поверху, у стіні будинку №56, суміжній з житловим будинком, що будувався, з'явилися тріщини. Незважаючи на це, будівництво об'єкта було продовжено, причому без вжиття заходів до усунення причин деформацій, внаслідок чого ці тріщини згодом збільшилися, а також з'явилися нові, як у стінах будинку №56, так і в суміжних стінах будинку №52, у результаті чого громадянам, які проживають у них, завдано великої шкоди, оскільки квартири, в яких вони проживають, доведені до стану, не придатного для їх подальшої нормальної та безпечної експлуатації».

Мал. Михайла САЧКА.

На підставі викладеного прокурор міста постановив порушити кримінальну справу за фактами перевищення посадових (службових) повноважень та халатності (службової недбалості) службових осіб філії ДП МОУ «Укрвійськбуд»-75 УНР і направити її за підвідомчістю для організації досудового слідства військовому прокурору Житомирського гарнізону.

Туди вона надійшла 14 лютого, але вже 4 березня військовий прокурор Північного регіону скасував її, як таку, що винесена передчасно. Та від того колективу будівельників не стало легше. Давно збанкрутував замовник, усі шишки сиплються на підрядника. Міська інспекція держархбудконтролю за допущені правопорушення притягла управління начальника робіт до відповідальності у вигляді штрафу в сумі 750 тисяч гривень. Мало того, на засіданні ліцензійної комісії прийнято рішення: якщо найближчим часом УНР не усуне наслідки порушень, буде порушено клопотання перед Держбудом України про позбавлення ліцензії на право провадження будівельної діяльності.

— Ми оплатили виготовлення проектно-кошторисної документації на підсилення конструкцій аварійних стін, але виконувати роботи не можемо: мешканці не допускають нас до своїх квартир, — сказав головний інженер УНР Олександр Поліщук. — Вони звернулися до суду з позовними заявами на непомірну для нас суму. Поки що вдалося досягти мирової лише з господарями однієї квартири, де й ведемо роботи. Але ж треба виконати все в комплексі...

«Мешканці аварійних квартир вважають недоцільним допускати до ремонту працівників УНР-75, бо вони здатні тільки руйнувати», — це цитата з листа до міського голови. Іншими словами: нахалтурять зі зміцненням стін, новоспоруджені квартири розпродають, а потім збанкрутують слідом за замовником, а люди залишаться сам на сам із проблемами. Чітко викладено позицію і в заяві на ім'я прокурора Житомира, датованій ще 2001 роком: «Будь-який ремонт не поверне квартири до стану, який вони мали до руйнації. Тому ми пропонуємо віддати їх відповідачам після забезпечення нас рівноцінними квартирами в центрі міста і відшкодувати нам матеріальні та моральні збитки».

От і стоїть недобудований будинок, спорудження котрого вдалося призупинити лише тоді, як залишилося виконати опоряджувальні роботи.

Олексій КАВУН.

Житомир.

КОЛОНКА ОГЛЯДАЧА

Поспішне читання непоспішного поета

Відомий київський журналіст і поет Леонід Даєн, що вже майже десять років живе в США, випустив у «Веселці» книгу вибраної лірики «Автограф сердца» — вірші, писані від сорокових років минулого століття й понині.

Отчего из края отчего
Выпорхнуть подальше хочется?
Отчего вне края отчего
Голосить от боли хочется?
Разузнать бы у Всевышнего:
Где же — там иль здесь —
мы лишние?

...Вийшло так, що я читав цю книгу швидко. Це було явним гріхом: Даєн — поет споглядального темпераменту, і читати його підсумкову книжку швидко — все одно, що їхати по Хрещатику «членовозом» і на повному ходу милуватися нюансами архітектури. В одному з віршів автор ніби передбачив саме такий варіант: «За два часа ты прочитаешь книгу, которую всю жизнь писал поэт...».

Що ж, поет не вибирає читача, а той не завжди вибирає час для читання. Тому хайці враження будуть як є, поспішні, такий спосіб читання дає принаймні одну перевагу: перед тобою ніби не багато окремих віршів, а один, спресований з багатьох. Іншими словами, ти читаєш не вірш за віршем — а всю Книгу, як долю поета. І встигаєш помітити, що автор (вік якого, нівроку, довгий) зачарований Лермонтовим — тобто долею, обірваною рано. І тут зав'язується інтрига долі: знати, що могло «далі бути у Лермонтова» — так само цікаво, як знати, що буде ще далі у тебе самого. От у чім метафізичне зачарування цієї книги. Не певен, чи цілком зрозуміло я висловився (от що таке поспішність), але для мене стержнем при читанні книжки Даєна було і лишилося саме це. Й у пам'яті лишилися якраз не споглядальні, а драматично сконцентровані мотиви, як оці останні рядки з «Баллады о баулах», написаної перед від'їздом:

Суждены не балы, а баулы
И полынная горечь разлук.
Спит в полесской земле балагула,
Улетает в Америку внук.

Ще встиг помітити: у віршах Даєна завжди економні й завжди точні українізми: «Ах, какие кавуны — Словно солнцем кованы!» Або ось ще — «Ой матінко-мамо!», легко було перекласти, але Даєн, з його чуттям поета і журналіста, не переклав — бо це почуто ним на магнітофонній плівці з голосом жінки-диспетчера пожежної частини вночі 26 квітня 1986 року.

У нього варто звертати увагу на дати під віршами — щоб збагнути, що Даєн не «відпрацьовує тему» раз і назавжди. Скажімо, є у нього вірш «Человеку номер два», датований 1965 роком. Вірш трохи патетичний, загалом симпатичний, але й завеликий, весь його тут ніяк не процитуєш. Та ось вписаної майже той самий мотив у точних і економних чотирьох рядках вже 90-х років, де продумано й сказано (вже іронічніше, мудріше, без патетики) дуже багато:

Антисоветские старушки
Частушки пели под подушкой:
Их телефоны — «на прослушке»,
А чьи-то ушки — на макушке.

А наостанок візьмемо ще з 70-х кілька рядків, котрі не постаріли:

И чаще ходит человек
В статистиках, чем в звездочетах.
И пишет просвещенный век
Поэмы реже, чем отчеты.

Хліб з передозованим нектаром

Поет Леонід Федорук подарував редакції дві книжки: випущену п'ять літ тому збірку віршів «Молюсь людині» та зовсім нову «Золотої осені нектар» (пісні та романси, чимало текстів покладено на музику самим автором). Звісно, такі речі для «прозаїчної» газети — подарунок чи не надто розкішний. Тому книжки час ті томики лежали без руху, мовчки нагадуючи про себе: з обкладинки кожної книжки докірливо дивився автор.

Але черга до подарунків таки дійшла, й спосіб читання обрано було подібний до того, як ото в степу обідають, якщо дуже ніколи: скибку хліба — скибку кавуна, по черзі. Тобто трохи віршів, трохи пісень. Смак прецікавий — зовсім не те, що читати кожну книжку окремо. Враження — вибухове, і то навіть не суто літературного, а, як кажуть, ментального порядку.

Отже, спершу скибка хліба:

Невже ми й справді люди-гномики
При владі гномиків-чинів,
Що в тіньовоі економіки
Держава наша у тіні?
Проте нікому й не гикнулося
Від безнадійних нарікань,
Лише всміхнулося, брехнулося,
Взялось міцніше за аркан.
Отак і маємо, що маємо:
Дурненькі маси і вожді
Настільки мудрі та незаймані,
Що гасла пишуть на воді.
І під такий музичний супровід
Лаштують нишком власний рай,..
Державі в очі перламутрові
Сміються право і мораль.

Думаєш собі: Боже мій, не перевелися в Україні поети, здатні точно бачити й точно висловитися!

Ну, а тепер закусимо скибкою кавуна:
Во ім'я Отця і Сина,
І Святого Духа
Квітни серцем, Україно,
молода і дужа!

Воно, звісно, добре, але це не зовсім та Україна, яка є, а та, що звучить тільки по радіо, ота Україна, якій чомусь властива дитсадівська лексика: «борщик, хмарки-думки, дівиця-білолиця, любка-голубка, Українонька, стежиноньки, воріженьки». Прикметні й примітки до нот — як це повинно звучати: «помірно, з душею», «спокійно», «жартівливо, легко, весело, жваво», «бадьоро», «грайливо, з любов'ю», «трепетно, з глибоким почуттям», «помірно, велично», «урочисто»...

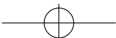
Відчуваючи на язиці деяке передозування меду чи то нектару, знову хапаєшся за скибку хліба, тобто за вірші того самого автора:

Набридли хаос і химери,
І знахабнілі байстрюки,
Що лізуть в президенти й мери,
Аби налити курдюки.
І цій шкурні нема зупину
І нині, і в усі віки:
Їх щойно витуриш у спину —
Знов затим лізуть навпрямки.

Нема ні сорому, ні честі,
В очах лише блудлива лють,
Лакейські і слова, і жести —
До неминучих помст прелюд.
За власні блазенські кривляння
Вони відплатять всім сповна
І змусять нас до вихваляння
Його величності... лайна!

Будьте певні, люди з охотою слухали б ці слова, покладені на музику. Але серед романсів пана Леоніда таких нема, є інші, що співаються «грайливо, помірно» і так далі. Про «знахабнілих байстрюків» грайливо не заспіваєш. А хочеться. Е, не можна: наші пісні мають бути найніжніші в світі, «рученьки-ніженьки»! Ну що воно за менталітет такий, шануючи Бога й Вас, Леоніде Євгеновичу?

Віталій ЖЕЖЕРА.

До сьомого прісного поту...

(Початок на 1-й стор.).

Камуфляжну форму «піщаного» кольору шили спеціально для цієї миротворчої місії. На наших військовиках полегшені кевларові шоломи, а в амуніції весь асортимент захисних засобів: окуляри, респіратори, маски проти комарів. А ще по два метри рушників на брата.

Міністр оборони Євген Марчук, звертаючись до миротворців, підкреслив, що їхня місія — це важлива частина зовнішньої політики нашої держави, яка не може стояти осторонь світових процесів. «Крайніми» словами міністра були: «Храни вас, Господи!» Так, за військовою традицією ніхто тут не скаже о с т а н н і й літак, а скаже «крайній».

Найважче в пустелі водіям і механікам, бо техніка не нова, тому нелегка праця в молодшого сержанта Ігоря Мариневича та сержантів Володимира Лавренюка і Сергія Перстинського. Хлопці кажуть, що найбільше допікає всепроникна пилюка, а найулюбленіший жарт у БТРівців — «давай запускай кондиціонер!» Певна річ, кондиціонерів на БТРі поки що ніде не передбачено.

Служба в пустелі вносить свої корективи і в раціон. Хлопці сумують за українським борщем. Навіть гречні офіціанти в білих сорочках та метеликах з американської бази Аріфжан, які роздавали страви, не могли компенсувати борщового дефіциту. Ще один екзотичний аромат українського борщу — сержант Петренко, тільки не наш, а американський. У дев'ять років він з батьками емігрував до Америки, тепер у контингенті служить перекладачем. А ось на борщ літає до мами у Нью-Йорк.

Майже 15 відсотків українського контингенту в Іраку — це миротворці зі стажем. Безпосередні завдання для українських військовиків визначено: охорона аеропорту поблизу Аль-Кута та патрулювання шосе № 6 Багдад—Басра на березі ріки Тигр. База з українською присутністю розташована на кордоні з Іраном. Миротворці в цій зоні демонструватимуть присутність, допомагатимуть місцевому населенню та органам влади, охоронятимуть банки, забезпечуватимуть постачання водою, будівництво доріг, шкіл.

Наші солдати — найкращі! І все у цій службі зібрано в кулак — мужність, героїзм, доброту. Хлопці вже відчули, що камуфляжна тканина їхнього одягу надто цупка для пустелі. «Ну, що, з'їм свій крайній помідор», — каже прес-офіцер бригади підполковник Андрій Лисенко. І знову-таки — крайній, не останній. Попереду — рік служби. Ротація 19-го батальйону передбачається в березні наступного року, а всієї 5-ї бригади — в серпні.

Олександр КЛИМЕНКО.
Фото автора.

ЗВІДУСІЛЬ

Мерія Парижа зекономить на мінералці

Традиційні пляшки мінералки на столах засідань у паризькій мерії замінять карафки з водопровідною водою. Цього вже давно домагалися депутати міськради від Партії зелених, наполягаючи на чудовій якості води в паризькому водогоні. Париж, мовляв, може сперечатися з вірменським Діліжаном, де, згадайте «Міміно»: «Кран відкриваєш, вода тече — друге місце в світі посідає» (перше, хто забув, — Сан-Франциско). І це не дивно, адже компанію «Сажеп», що управляє паризьким водогоном, очолює один із «зелених» депутатів міськради Ан Лє Страт, **повідомляє «Євробюлетень»**.

І вір після цього людям

Журнал «Рідерс дайджест» провів серед європейців опитування, результати якого дають усі підстави для розчарування в людях. Чотирьом тисячам європейців з 19 країн запропонували 12 моральних дилем і попросили зробити вибір. Їхні відповіді не залишають ілюзій: 64 відсотки європейців не проти скористатися піратськими копіями комп'ютерних програм, 39 — «відкоригували» б зміст своїх податкових декларацій, якби це було безпечно. Кожен другий європеєць не поніс би в поліцію знайдений гаманець з півсотнею євро, а 49 відсотків не вбачають криміналу в тому, щоб поцупити щось на роботі. Залишається лише додати, що в усіх країнах моральність жінок виявилася вищою за моральність чоловіків.

Прощавай, бормашино!

В Ірландії винайдено пристрій, що дає змогу забути бормашину та металеві свердла.

Як **повідомляє телекомпанія НТВ**, тепер карієс можна обробляти концентрованим озоном, практично не торкаючись хворого зуба. Озон вбиває всі хвороботворні бактерії.

Солодкоїжки щасливі! Перший пацієнт каже, що не наважувався піти до стоматолога до 28 років, доки не дізнався про нововведення. Спеціальна машина коштує недешево — 25 тисяч євро, і не кожному лікареві по кишені, але, як вважають самі дантисти, — майбутнє саме за такими високотехнологічними, а головне — безболісними методами.

Злет і падіння Мішеля Фрідмана

Скандал розгорівся після прослуховування німецькими правовими органами розмов з мобільних телефонів східноєвропейських утримувачів повій, підозрюваних у торгівлі людьми, а також заяв їхніх «підопічних». Слідчі зацікавилися кількома номерами, з яких замовлявся «живий товар». Серед них — номер телефону адвоката й популярного телевізійного ведучого Мішеля Фрідмана. Цей полюбляв нелегальних українських повій, котрі клієнтів обслуговували з примусу. Одна з них засвідчила, що в її присутності він десять разів вживав кокаїн. Під час обшуку в його квартирі знайдено три пакетики з залишками цього наркотику, а проба на нього волосся Фрідмана дала позитивний результат...

Мішель Фрідман — помітна постать у німецькому суспільстві. Як член Християнсько-демократичної партії він був у складі комісії з питань преси та культури. А також обіймав низку громадських посад: члена телевізійної ради Центрального телебачення Німеччини, різноманітних фондів і організацій. Але чи не найважливіша з них — президента Європейської ради євреїв і заступника президента Центральної ради євреїв Німеччини, де він мав непохитний авторитет.

Адвокат Фрідман був ще й телевізійним ведучим і не приховував, що вважає себе чи не найкращим у цій галузі. Здавалося, він належить до щасливчиків, котрі знаходять опору в невагомості. Фрідман не знав сумнівів. Передовсім у роботі телеведучого. В середині 90-х він розпочав діяльність як ведучий передачі «Три, два, один». Потім — на платному каналі «Прем'єра», куди запрошував політиків. Він буквально розтинав своїх гостей, намагаючись дізнатися, чи ідентичні ілюзія і дійсність, бажання і реальність. Пізніше він став ведучим передачі «Обережно, Фрідман!». А з 2001 року вів також передачу «Фрідман» на Державному телеканалі Німеччини — єдиний, хто працював у двох передачах для прямого ефіру.

У Фрідмана завжди була інша концепція, ніж в інших телеведучих. Він завжди робив ставку на дискусію, що часто справляла враження театралізованого дійства. Гості передачі «Обережно, Фрідман!» не могли уникнути його обійм. Фрідман шепотів на вухо запрошеному, що той може бути найкращим серед інших, лише має добряче додати газу, завдати удару. Під час передачі Фрідман робив усе можливе, аби спонукати гостей до наступу. Багатьох з них «роздягав» до кісточок. Приміром, у правлячого бургомістра Берліна Клауса Воверайта він запитав, скільки осіб загинуло біля Берлінської стіни, й висміяв його, коли той назвав неправильну кількість. Кожний, хто йшов на передачу до Фрідмана, готувався до неї, як до бою.

Він розколював публіку, поляризував її. Здається, що він мав більше ворогів ніж прихильників. Але коли б було інакше, то це був би не Фрідман. «Поки ти живеш — живи!!! Не мовчи!!!», — відповів він на запитання про девіз його життя в інтерв'ю для «Франкфуртер альгемайне цайтунг». Газета «Вельтвохе» назвала його «інквізитором», і це справді йому пасує. Він і був такий: суворий, безжалісний, жорсткий.

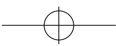
Фрідман зробив блискучу кар'єру. Простіше сказати, яких нагород за свою діяльність він не отримав, ніж навпаки. Чому він зазнав поразки? Адже ніколи не було сенсацією, що когось із телевізійників чи людей зі світу кіно ловили на кокаїні. Чи не тому, що, не сумніваючись у власній святості, він вимагав того самого й від своїх героїв?

Утім, це не найбільший гріх Мішеля Фрідмана: він був зв'язаний з торговцями «живим товаром», котрі постачають до Німеччини жінок зі Східної Європи. І він платив за цей товар. Кореспондент журналу «Шпігель» запитував, чому він замовляв його саме в українців? Коли б Фрідману в його ток-шоу трапився хтось, хто купував повій, котрих під страхом бути знищеними змушували обслуговувати клієнтів, то він неодмінно запитав би: «Що — в Німеччині знову зустрічаються випадки рабства?» Відповідь на це запитання дав сам кореспондент «Шпігеля»: «Якщо чоловік замовляє як шматок м'яса жінку, котру, згвалтувавши, змусили скоритися, то він не має сорому»...

Мішель Фрідман публічно визнав свою помилку й попросив вибачення: у телеглядачів, чиї надії він обманув; у коханої жінки, що як і він працює телеведучою, — Бербель Шефер, з котрою планував поєднати своє життя. Він відмовився від усіх посад і попросив дати йому ще один шанс: за рік знову вести своє ток-шоу. Крім того, Фрідман сплатив 17 400 євро штрафу. Це покарання прирівнюється до 150 днів ув'язнення. Хоч до суду справа не дійшла, та за німецькими законами це означає, що він має судимість. Однак працювати адвокатом Фрідман зможе, оскільки його вина належить до приватної сфери, а не до професійної.

Чи може інквізитор, який упав, за деякий час повернутися, щоб знову грати роль риторичного суворого судді? Чи телеглядачі дадуть йому шанс, про який він просив, — невідомо. Німецький інститут досліджень Форса твердить, що 32 відсотки їх хочуть повернення ведучого, 52 відсотки — передовсім чоловіки похилого віку — категорично заперечують.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Подорож по касових залах

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

На Південному вокзалі станції Київ-Пасажирський є все. Каси, табло, кафе, футуристичний фонтан, телефонні автомати, ескалатори і навіть ліфти. Немає лише сидінь. Не передбачені. Я присів на парапет фонтана і практично одразу до мене підійшов показний симпатичний охоронець.

— Вибачте, але тут сидіти не можна, — ввічливо повідомив страж порядку.

— Вибачайте, я не знав, — не менш увічливо відреагував я, піднімаючися.

Я вже хвилин сорок старанно удавав людину, котра призначила побачення біля фонтана і хаотично нарізала круги в очікуванні візаві, що затримувався. Насправді чекати мені не було кого. Об'єкт, а точніше, об'єкт мого інтересу перебували в касовій залі й особливо не ховалися.

Відійшовши від мене, охоронець підняв молоду особу, котра сиділа просто на підлозі біля колони, обвішану хіппівськими «фенечками» не гірш від воїна племені сіу, і приєднався до чотирьох молодиків, які стояли біля входу до кафе з виглядом місцевих завсідників. Узагалі-то, так воно й було насправді. Хлопці не просто прикрашали собою вокзальний інтер'єр. Вони перебували на робочому місці. У поті чола, так би мовити, добували кошти на шматок хліба з різними необхідними інгредієнтами: маслом, ковбасою, мобільним телефоном, машиною...

Гаразд, щодо поту це я, може, й занадто, але шматок ієї, зароблений на посередництві під час продажу залізничних квитків, також нелегко дістається.

Поки охоронець порядку в касовій залі по-дружньому розмовляє з хлопцями, готовими допомогти пасажирам придбати квиток, у нас є час повернутися до початку нашої історії.

Колись «Голос України» провів імпровізований рейд з вивчення відповідності купівельної спроможності на залізничні квитки пропозиціям у цій сфері. Простіше кажучи, ми спробували купити квиток на потяг, що прямував з Києва в південному напрямку. Про наші пригоди в касах, біля них та щасливий фінал цієї історії — репортаж «Пасажиром стати спробуй», опублікований у «ГУ» 15 липня.

Після публікації була зустріч з начальником Українського центру обслуговування пасажирів на залізничному транспорті Ольгою Левчун. Під час розмови Ольга Петрівна основною причиною дефіциту квитків до Криму назвала несподівано великий потік охочих провести свою відпустку на Чорноморському узбережжі. Спираючись на результати минулого року, а тоді багато українців віддали перевагу Карпатам перед Кримом, залізничники відповідно й планували розподіл пасажиропотоків. Проте життя внесло в плани свої, досить істотні корективи, і «Укрзалізниці» довелося виправляти ситуацію вже на ходу. Зокрема, вводити додаткові потяги. На сьогодні до Криму прямує двадцять один состав, що трохи знімає напруження, але кардинально ситуацію не поліпшує. Не виходячи з кабінету, ми перевірили наявність вільних місць. Хоч як парадоксально, але їх виявилося більше, ніж у день нашого експерименту. Можна було запідозрити, що в начальника доступ до квитків ширший, але запитання в касах підтвердили результат. Квитки на початок серпня були. Можливість потрапити в потяг також, але вибору особливого не було. Тошніше, вибирати доводилося між найнезручнішими місцями в купе або плацкарті та недешевими «СВ» і люксами.

Торкаючись теми перепродажу квитків, Ольга Петрівна пожалкувала, що нам не вдалося з'ясувати, в якій саме касі беруть квитки посередники. За наявності інформації про махінації викритого в них співробітника тут-таки звільнили б, запевнила вона. Мабуть, так воно і було б. Але, з одного боку, функція газети — дослідження явища загалом, а не боротьба з конкретними порушниками відомчих інструкцій (залізниця сама по собі дуже потужна організація з розвиненою системою контрольних органів). А з другого — махінації навколо білетних кас — секрет Полішинеля, для встановлення конкретних осіб цілком досить кілька годин часу і, звісно, бажання.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Рішення перевірити це твердження на практиці вдруге привело нас на вокзал. Поки ми відволіклися на передісторію, ситуація в залі змінилася. «Тикнувшись» до двох-трьох віконечок, заможна, судячи з вигляду, пара розгублено зупинилася біля кас. Компанія біля бару пожвавилася. Охоронець делікатно зник у своїх охоронних справах, а до потенційних клієнтів кинувся один із хлопців. Слів зі своєї спостережної позиції я не чув, але пантоміма була досить промовиста.

Запитання. Відповідь. Ще запитання. Розглядання розкладу. Зустрічне запитання. Дзвінок по «мобільному» (очевидно, уточнення наявності квитків). Відповідь (пропозиція?). Сумнів (пара відійшла вбік і про щось, судячи з усього, радилася). Схоже, пропозиція їх чимось збентежила, але вони погодилися. На запрошення посередника вони вийшли з приміщення вокзалу, а хлопець залишився в холі, вочевидь чекаючи на когось. Перебіг налагодженої схеми перервала поява біля клієнтів ще одного молодика, котрий буквально матеріалізувався із порожнечі. Покупці напевне хотіли вислухати альтернативну пропозицію, але цьому завадила агресивна поведінка першого «брокера». Розмову з конкурентом він розпочав ударом у щелепи. Решта «аргументів» були так само небагатослівні. Але зважаючи на поспішну втечу «порушника конвенції», — досить переконливі. Потенційні клієнти, щоправда, також ретирувалися. Хлопець, котрий палав праведним гнівом через невдалу оборудку, з жалем приєднався до своїх колег, які жваво обговорювали результати «поєдинку»...

Спостереження на Південному вокзалі відкрили ще один спосіб придбання квитків. При мені кілька співвітчизників купили квитки до Криму в касах продажу квитків за межі країни. Як вони розраховувалися з касирами — не знаю, може, нічого «кримінального» в їхніх діях не було. Але мені чомусь здалося, що Крим — хоча й республіка, але автономна і до іноземних держав зараховувати його не зовсім правильно, хоча, можливо, я й не правий...

Наступний «гешефт» я спостерігав уже на Північному вокзалі. Схема та сама: розмова — дзвінок — квитки. Тут, щоправда, в торгу з боку посередників брали участь кілька осіб. Поговоривши потім з таким клієнтом, я з'ясував подробиці оборудки. Фариду потрібен був квиток до Санкт-Петербурга. Номінальна його вартість 250 гривень, до того ж треба зазначити, що квитки ці в касах були. Бізнесмен просто не хотів стояти в черзі і звернувся до «професіоналів». Вони запропонували уладнати проблему за 400 грн. Під час тривалого, досить емоційного торгу ціну вдалося збити до 300. У результаті, переплативши 50 гривень, Фарид без черги отримав те, що хотів, згаявши при цьому на переговори майже сорок хвилин. За цей час цілком можна було б без «накруток» купити квиток у касі або, заплативши двадцятку, значно швидше — у сервісному центрі.

У зв'язку з сервісними центрами можна розповісти ще одну цікаву історію. Знайомий, котрий повернувся з Феодосії, переповів мені, як, переплативши сорок гривень, він придбав квиток у місцевого ділка. Подробиці історії вказували на те, що посередник просто придбав квиток у сервісному центрі феодосійського вокзалу, «знявши з лоха» гроші на рівному місці. Або, якщо хочете, скористався необізнаністю клієнта з метою збагачення.

Варіантів стягнення грошей у довірливих громадян безліч. За словами Вадима Н., який займався перепродажем квитків певний час, улітку кожен з його колег за день заробляє до двохсот доларів. Звісно, йому доводиться ділитися. І з «дахом», і з охоронцями порядку, і, звичайно, з касиром. Мати свою людину в касі необхідно — без прямого доступу до бази даних про «бізнес» і думати годі. Процес установлення контакту тривалий, процедура делікатна, майже інтимна. Але й зусилля потім окупляться сторицею. За твердженням Вадима, касир, окрім дрібних, але обов'язкових знаків уваги — цукерки, парфуми, походи в ресторан, у сезон має близько сотні «зелених» за зміну від кожного свого партнера, а їх може бути кілька...

Система ця налагоджена роками і зруйнувати її дуже складно. Втім, у цьому, очевидно, й потреби немає. Цілком досить задовольнити споживчий попит. Якщо кожний потенційний пасажир матиме змогу купити потрібний йому квиток, необхідність у послугах посередників відпаде автоматично. Років десять тому те саме відбувалося у сфері обміну валюти. Потім з'явилося достатньо обмінних пунктів, і валютники, котрі пережили сотні, якщо не тисячі міліцейських рейдів, просто зникли — їхня діяльність утратила сенс.

Отож розв'язання проблеми в наявності місць у потягах. Якщо двох десятків составів до Криму недостатньо —нехай їх буде тридцять або сорок. Нехай їх буде стільки, скільки потрібно. Тоді питання буде вирішено, принаймні кількісно. І кожен бажаючий без проблем зможе стати пасажиром.

А про те, як воно — сьогодні бути пасажиром, ми розповімо вам найближчим часом.

Антон ДМИТРЕНКО.

Учителька з країни Базар

ТЕОРЕМИ БУТТЯ

Першого вересня знайомство з майбутніми учнями для Ірини завжди починається з традиційних запитань: які ви знаєте країни, якою мовою там говорять, навіщо вчити іноземні мови? Вона — викладачка англійської в молодших класах. На півставки — 93 гривні. Вчителює вісім років.

Ще кілька років тому серед знайомих дітям країн були Англія, Америка і навіть Японія. Нині ті, у кого матері варять борщі для італійських карузо і виносять за ними нічні горшки, а батьки підставляють голови під балки, що ніби ненароком падають на будівництвах Португалії, ще можуть назвати ці дві держави, але більша частина класу тягне руки і серед перерахованих називають... базар. Чи це випадковість?

Ірина Пустинникова на кам'янецькому базарі зустрічає і своїх однокурсників із педагогічного, і своїх учителів, і просто знайомих. Співчуває їм і розуміє, якою тяжкою працею дістається ринковий шматок хліба.

— Ніколи не піду торгувати. Наш базар — то деградація. Погоджуюся на будь-яку роботу, бо їсти треба, але тільки не базар...

Тому вона може написати реферат, контрольну, дипломну на яку завгодно тему, навіть про розвиток творчої особистості бармена. Навчилася робити це, коли і її мати, інженер за фахом, втратила стабільний заробіток, а єдиним доходом родини була бабусина пенсія.

Утім, і вчителя, який ще залишається в класі, скупа на оцінку його праці держава робить «базарником». Він мусить шукати собі додаткові засоби до виживання, не відходячи від парт та дошки. І дехто так і робить: на уроках учить без особливої викладки, зате потім батьки, вболіваючи за добрі оцінки, не поскупляться на «гонорар».

Ірина не надто дорожить своєю роботою. Хоч з малими школярами любить працювати. Немає надії, що ситуація мінятиметься, каже. А ще недавно над нею нависла тінь: скорочення. Скорочують, звісно, не людину, а посаду, але послухавши загнану в кут учительку, хапаєшся за голову: нашій школі байдужі розумні люди?!

Те, що Ірина Пустинникова не віником підперезана, стає ясно з перших хвилин розмови з нею. Охочих поговорити з Іриною — «дістати її», як каже вона сама, нині багато. Після того, як в Інтернеті з'явився її власний, перший у житті сайт під назвою «Мої замки». За один день якось його відвідало 1300 осіб. Цей рекорд дедалі росте — після передачі про неї, підготовленої «Новим каналом», публікацій у журналі «Мир туризма».

Колись мама брала її на всі можливі екскурсії. Багато і гарно вміє розповідати про історію веж і палаців дідусь. А ще шаноба до витворів мистецьких рук таїться в коренях дворянського, культурного роду. Прадід був депутатом Думи. Бабуся пам'ятає, як дворянські грамоти палили, побоюючись переслідувань більшовиками, лишилися старі фото...

Фото з архіву героїні.

Ірина економить навіть на їжі, одягається за скромними мірками, облишила мрії про дорогу косметику, аби тільки мати змогу вирушити до залишків старих мурів і пристосованих під свинарники палаців. Вона розшукувала розгублені крупинки цифр та фактів і ткала своє полотно. Україна — Гардаріка, земля замків... Чим тішитися — руїнами? Як діяти, коли в селі Нирковї жива «свиняча» копійка вартісніша за дорогоцінність історії і з каменю червоноградського замку будують свинарник? Чому влада села Висічки дозволила повалити старовинну вежу? Як можна в палаці графа Мархоцького, котрий подарував українцям волю за понад півстоліття до скасування кріпосного права, коптити ковбасу? Як виховати громадянами дітей, які не знають минувшини своєї малої батьківщини?! Хто нарешті спитає з нікчемної влади, яка довела народ до такої цинічної байдужості до рідної землі? Дивіться самі: **http://www. mycastles. narod. ru.**

Не дивно, що на цей зойк української вчительки у Всесвіт першими обізвалися поляки. Тих патріотизму не треба вчити. Вони й на українських «кресах» свою історію знаходять та шанують. Хай не шукають податкові підпільної бізнесменки в Ірині Пустинниковій. Увесь її бізнес у тому, що вона збагачується друзями, а прибутки від екскурсій руїнами Гардаріки наповнюють не рахунок, а тільки шлунок.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На знімку: закохана Ірина Пустинникова і її замки.

ДАЛІ БУДЕ

Космічні лірики в артеківському сузір'ї

У Криму відбувся десятий Міжнародний аерокосмічний фестиваль «Сузір'я-Артек», присвячений 100-річчю авіації. Одним з його засновників стало Українське молодіжне аерокосмічне об'єднання (УМАКО) «Сузір'я». Гості фестивалю — президенти України та Словаччини Леонід Кучма і Рудольф Шустер, а також народні депутати Олег Петров, Леонід Каденюк, Сергій Касьянов і перший український космонавт Павло Попович — роздавали щедрі коментарі на адресу юних талантів і були в захопленні від їхніх робіт.

— Об'єднання вже дванадцять років залучає юних громадян до будування аерокосмічної техніки і майбутнього космонавтики України. Одне слово, виховує гідну зміну, — каже голова правління «Сузір'я» Олег Петров. — Але наші дітлахи мріють не лише про далекі галактики...

Як потрапити до країни мрій?

До дитячої країни мрій, не маючи 500 доларів (саме стільки коштує путівка до «Артеку» на 24 дні), потрапити не так вже й легко. Щороку понад 15 тисяч юнаків та дівчат з'їжджаються до Києва, щоб презентувати свої творчі, наукові чи технічні роботи. І лише триста переможців всеукраїнських конкурсів УМАКО «Сузір'я» — гуманітарного «Космічні фантазії», «Інтелектуального марафону», технічного «Мирний космос», всеукраїнського змагання з ракетомодельного спорту на кубок імені М. Янгеля — отримують путівки до південної дитячої республіки. Проте «виграти мрію» про «Артек» можна й заочно, беручи участь у конкурсах радіо-«Школяди» чи телепрограми «Від сузір'я до сузір'я». Отож допитливі фізики й лірики, які обожнюють Велику Ведмедицю, можуть заслужено потрапити до сузір'я талантів і спілкуватися

Мовою серця

В «Артеці» збираються молоді таланти зі всього світу і нерідко діляться між собою фантазіями та геніальними ідеями... без перекладача. Мовою рухів, кольорів, зірок і навіть графіків ракет. До речі, одну з них змоделював призер всеукраїнських змагань з ракетомодельного спорту десятирічний Олексій Крупицький з Харкова. «Ноу-хау» маленького кулібіна можуть зібрати без клею за лічені хвилини всі артеківці.

14-річний Віталік Бреус із Одеської області два роки досліджував сонячні плями та їх вплив на врожай, почуття людей і клімат. Хлопець відстежив надзвичайні пригоди по місту і «наклав» свою схему на сонячне затемнення. А 13-річна Тетяна Скороход із Кіровоградської області написала захопливі космічні легенди на основі стародавніх міфів. За словами головного редактора журналу «Сузір'я», члена журі конкурсу космічних фантазій у номінації «Література і журналістика» Олега Шиліна, маленькі автори філософських міркувань та конкурсних полотен здебільшого намагаються гармонізувати світ, бо навіть космічних чужинців вони зображують добрими, а зустріч з ними уявляють без зброї і навіть у райдужних тонах. Художніми роботами зацікавилася «Укрпошта» та розтиражувала дитячі фантазії в національних марках. До речі, дітлахи підкидають геніальні ідеї й для вчених, скажімо, проекти найефективнішого місяцехода та утилізації космічного сміття.

Проте навіть і їхня інтелектуальна праця потребує захисту. І тому, за словами голови правління «Сузір'я» парламентарія Олега Петрова, нині фракція НДП і профільні комітети готують законопроект про інтелектуальну власність. Окрім того, працюють над змінами до космічної Національної програми, Космічного кодексу та низкою законопроектів для підтримки аерокосмічної галузі. Свої ідеї до законопроектів підкидають і маленькі робінзони космосу. «За ними — велике майбутнє, — вважає перший космонавт України Леонід Каденюк. — Але шкода, що наша держава на космічні програми виділяє щороку лише 170 мільйонів гривень. Водночас, скажімо, Америка — 15 мільярдів доларів. Але навіть і це не заважає нашим дітям аж ніяк не менше любити «великі ведмедиці».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

На знімках: *угорі (зліва направо)* перший український космонавт, який заспівав у космосі «Дивлюсь я на небо» Павло Попович, льотчик-космонавт Анатолій Арцебарський, перший космонавт України народний депутат Леонід Каденюк, народний депутат Олег Петров; *(внизу)* підкорювачами далеких галактик мріють стати не лише хлопці.

Фото з архіву редакції.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1773 р. У Ніжині народився Юрій Лисянський, майбутній мореплавець. Разом з Іваном Крузенштерном здійснив у 1803—1806 роках першу російську кругосвітню подорож. ■ 1926 р. Народився лідер кубинського народу Фідель Кастро. ■ 1934 р. У Києві засновано Інститут гірничої механіки (нині — в Донецьку). ■ 1943 р. Розпочалася Донбаська наступальна операція радянських військ проти гітлерівських загарбників. ■ 1956 р. Помер класик білоруської літератури Якуб Колас. ■ 1990 р. Президент СРСР Михайло Горбачов підписав указ про відновлення прав жертв репресій 20—50-х років.

ЗНАХІДКИ

Іранські шахти в Донбасі

У Попаснянському районі виявлено стародавню шахту з видобування мідної руди, яку фахівці датують XV століттям до нашої ери. Розпочавши розкопки, археологи знайшли жертовне поховання тварини та останки давнього шахтаря. Як показав вуглецевий аналіз, вони пролежали у землі майже 3,5 тисячі років. Учені гадають, що розробкою шахти в цьому місці займалися давні іранці, котрі мешкали на території нинішнього Донбасу. Шахту побудовано за всіма правилами і, на думку вчених, вона є не менш унікальною, ніж знамениті копальні царя Соломона.

На міжнародному семінарі гірничої археології, що недавно відбувся, вчені прийняли рішення звернутися до Кабінету Міністрів з проханням підтримати подальші роботи цієї експедиції, бо в Україні немає аналогів цій знахідці.

Кам'яний «букет»

У селі Волнухине Лутугинського району на Луганщині виявлено пісковик з відбитками флори кам'яновугільного періоду. На поверхні знайденого пласта збереглися відбитки гігантських рослин, котрі мільйони років тому росли на території області. Зокрема, добре помітні обриси древнього хвоща. Розмір пісковика — майже 30 метрів. Таких пластів різного розміру в області чимало. Найбільшою вважають геологічну пам'ятку «Королівські скелі» у Свердловському районі, розміри якої сягають майже 100 метрів. Щодо нової знахідки, то з неї хочуть створити музейний експонат.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

СИТУАЦІЯ

Кримінальний дует

Роман, який зав'язався між двома молодими киянами, тривав лише два тижні. Шалено закохавшись у нового знайомого, 23-річна дівчина обожнювала свого обранця. Молоді люди одразу знайшли спільну мову. Як з'ясувалося, вони однолітки, ніде не працюють і захоплюються наркотиками. Дівчина з цього приводу мала судимість, але умовно. Він мав дві судимості — за крадіжки та пограбування. Можливо, зв'язок між ними був би довшим, якби не одна деталь.

Оскільки чоловік був злодієм-професіоналом, він умовив подругу заробити... крадіжкою. Його завданням було знайти жертву і витягти гаманець. Її — перехопити викрадене і зникнути з поля зору. Запевнивши дівчину у безкарності, посилаючись на те, що вона раніше не відбувала вирок, а тому суд буде до неї прихильний, разом з нею відправився на ринок «Відрадний».

Було близько п'ятої години вечора. Біля газетного кіоску молодик придивився до одного немолодого чоловіка, який, розрахувавшись за газети, поклав гроші у пенсійне посвідчення, а його — у бокову кишеню штанів. Спритним рухом крадій дістав все це і передав своїй спільниці. У цей момент поруч з'явилися співробітники карного розшуку столичної міліції, які затримали обох зловмисників «на гарячому».

На допиті він одразу звалив усю провину на подругу: «Чому мене затримали, коли є людина, яка бере усю вину на себе?» На цій фразі роман закінчився. Дівчині потрібно було не сліпо вірити першому зустрічному, а спочатку заглянути у Кримінальний кодекс, який передбачає за такі дії покарання до п'яти років позбавлення волі.

Порушено кримінальну справу за статтею 185 «Крадіжка».

Марина КОТЕНКО, Ірина БІДА. ЦГЗ ГУМВС України в Києві.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

ТЕНДЕНЦІЯ

Горілка — душа компанії, але ворог тиші

Два розважальні заклади Донецька — ресторан «Дежа вю» і кафе «Аріана» — спіткала сумна доля: тут заборонено продавати алкогольні напої. Відповідні розпорядження підписав міський голова Олександр Лук'янченко. У такий спосіб влада розпочинає боротьбу із тими підприємцями, які порушують громадський порядок. За словами заступника міського голови Геннадія Ткаченка, мешканці обласного центру не вдоволені гучною музикою та антисанітарним станом деяких підприємств торгівлі і громадського харчування. У такі «точки» міська влада надсилає офіційне попередження, і якщо ситуація не змінюється, застосовуються санкції: заборона на торгівлю алкогольними і тютюновими виробами.

До рішучих дій підштовхнули скарги мешканців будинку №29 по бульвару Пушкіна та нарікання студентів Донецького державного університету економіки і торгівлі. Нині міська влада спільно з міліцією перевіряє, як розважальні заклади дотримують тиші в нічний час. Раніше сесія міської ради ухвалила заходи про впорядкування торгівлі алкоголем і тютюном, де визначила порядок заборони їх продажу. Адже штраф за порушення тиші в нічний час становить лише 51 гривню і не загрожує кафе і ресторанам банкрутством.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Недотика з Кармалюкової гори

Підніматися на неї не так вже й важко. Хвилин десять — і ти стоїш на вершині. А там уже не знаєш, що тебе захоплює більше: довколишня краса, незаймана природа чи той Кармалюків дух, що ще й досі ніби витає над цими місцями. У народі кажуть, що легендарний опришок тут не жив, а лише сходив наверх зі своїми хлопцями та й дивився на всі боки — хто куди їде. Як узріють багатого пана, то вже нехай начувається.

У крутому схилі гори є ще й печера Кармалюка **(на знімку внизу)**. Але до неї добираються лише сміливі та спритні. А чи був там сам Кармалюк, то вже ніхто й не скаже непевне. Втім, усі жителі Привороття — села, що розташувалося майже біля підніжжя, — свято вірять, що ватажок таки був у цих місцях. Адже недарма ж тут і пісень усяких стільки знають, і оповідок.

А ще кажуть, що на горі для Устима шукали розрив-траву. Коли її збереш в певний час та ще й слова скажеш, молитву промовиш, то вона таку силу матиме, що всі кайдани розірве. Зілля з цих місць і рвало усі ланцюги, відмикало пудові замки, коли бунтівний українець тікав із царських тюрем.

Вона, ця трава, й сьогодні росте тут. У народі її ще називають недотикою, або травою неруш-мене. Коли достигає коробочка із насінням, то варто лише доторкнутись, як вона одразу «вистрілить», зернинки розсіються довкола, а стінки коробочки зів'ються у пружну спіраль.

Коли вчені почали досліджувати рослинність цієї місцини, то знайшли такі рідкісні рослини, як берека і клокичка. Усі їх родичі — орхідеї — живуть переважно у тропіках. Як ці потрапили аж сюди, на Кармалюкову гору, ніхто точно не знає. Кажуть, що одну з них занесено аж з Монголії. Хтозна, може, багато віків тому принесли її насіння на своїх хвостах швидкі східні рисаки під вуздою завойовників. Може, й чужі вояки роздивлялися своїми розкосими очима Подільський край, стоячи на цій горі.

Все на ній переплелося, змішалось і проросло тим дивним духом українства, що ще тримає усіх нас. А якщо відступити від спогадів та легенд, то скоро буде двадцять років, як ця частинка Товтр стала заказником загальнодержавного значення. Такий статус вона заслужила за унікальність ландшафту та вже згадувані рідкісні рослини. Кому пощастить, той і нині на 765 гектарах заказника може знайти магічну розрив-траву.

Взагалі її непогано було б мати в кожному домі. Щоб розривала пута з наших думок, знімала кайдани з душ. Щоб хоч раз у житті кожен міг піднятися на Кармалюкову гору і відчути справжній дух і силу свого народу.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Голос України

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311146. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»